

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 4.

15. aprila 1860.

IX. tečaj.

Pridiga za 3. nedeljo po veliki noči.

(Kako plačuje svét, kako pa Bog? Gov. M. T.)

„Še malo, in več me ne bote vidili, in spet malo, in me bote vidili, ker grem k Očetu“. Jan. 16, 16.

V v o d.

Pri in trideseto leto Jezusovega življenja gre h koncu, in ni že več daleč ura, ko ima dopolniti delo odrešenja na lesu sv. križa. Okoli Njega stojé tisti, ki so vse zapustili in za njim šli, in poslušajo radovedni Njegove zveličanske nauke, ne vedóč, da bodo kmalu prišli ob svojega učenika, ki jih je tako nebeško tolažil; kmalu ob svojega prijatla, ki jim je zmiraj tako zvesto na strani stal. Da jih je na to ločitev pripravil, jim reče: „Še malo, in me več ne bote vidili, in spet malo, in me bote vidili; ker grem k Očetu“. In ker tega Njegovega govorjenja ne morejo umeti, ter se poprašujejo, kaj pomeni to: „malo“, jim reče: „Resnično, resnično, vam povem, vi bote jokali in plakali se, svet pa se bo veselil; ali vaša žalost se bo v veselje spreobrnila; to je, vaše serce bo zavolj moje smerti žalosti napolnjeno, ker bote kakor razkropljene ovcé brez pastirja; ali moji sovražniki se je bodo veselili. Kedar vas bom pa prepričal, da sem res od smerti ustal, se bo vaša žalost spet v veselje spreobrnila; še bolj pa potlej, kedar vas bom vidil v hiši svojega Očeta, kamor vam grem naprej sedeže pripravljat“. Iz tih Jezusovih besed se za nas ta le nauk posname: „Veselje tega sveta prejde, in kar je še več: veselje tega svetá se čez malo spremeni v žalost; žalovanje tistih pa, ki se Boga bojé, se čez malo spremeni v veselje, ki je neminljivo, večno“.

Ker smo tedaj tudi kristjani eni pod banderom sveta, drugi pod banderom Kristusovim, in nas po tem takem čaka ali plačilo svetá, ali plačilo Kristusovo, zató premišljujmo danes z božjo pomočjo te dve resnici:

1. da svét svoje ljubljence sperva razveseljuje, po tem pa hudo rani in mesari;

2. da Bog svojim ljubljencom sperva ternjevo krono v glavo zabija, da jim potem čez malo kraljevo krono v nebesih na glavo postavi. — Poslušajte!

Razlaga.

Marsikteri, ki mu je peza njegovega vsakdanjega terpljenja čez glavo, želí svoj stan zamenjati z drugim, kjer bi vsega, denarjev, premoženja, kratkočasov, dobrih volj, veselja in prijatlov imel obilno. Pri tih svojih praznih željah, ki mu sercé le še bolj žalijo in glavo s skerbmi napolnujejo, pa ne pomisli resnice, da je sreča, ki nam jo svet daje, opotočna, da se lahko na enkrat zasúče in spremeni v nesrečo; ne pomisli, da svét svoje ljubljence kakor tíče v nastavo loví, in jih sperva le zato s cveticami venča, da jih po tem toliko hujše s ternjem rani in mesari. Sledenj, ki po takem hrepení, je podoben komu, ki bi svojo hišo verh ogenj bljuvajoče gore postavil, in bi za nevarnost nič ne vedel. Preden se še zavé, začne pod njim v osercji gore raztopljená ruda vreti; zemlja zine s svojim žrelom, in bruhne s strašnim šumenjem in potresom iz sebe ognjeno zavrelíco, ki ga seboj potegne v dolino, da pod njo zakopan žalostno pogine. Lepa podoba vsega posvetnega zveličanja je tista visoka in široka pérnata rastlina, ki je zrastla v puščavi, pod katero je prerok Jona ob času pokorjenja Ninivljanov prebival, in ki ga je varovala pred pekočimi solnčnimi žarki. Pod to hladno senco širokega perja sedí Jona in se je silno veselí; kar jo čez noč sovražen červ spodjé, in ko začne solnce vzhajati, vene in popolnoma uhsahne. Spet veje vroča sapa čez Jonatovo glavo, da žalostno zdihuje: „Boljše mi je umreti, kakor živeti“. Tako lepo, kakor ta rastlina, cveti in raste marsikteremu posvetna sreča; pa, kedar se je nar bolj veselí, pride nemila roka in mu jo podere do tal. —

Kdo ni slišal prigodbe od svitle kraljice Kleopatre, ki je malo pred Kristusovim rojstvom nad Egiptom gospodovala? Ko se podá na pot, da bi Rimljanskega vojskovodja Antonia obiskala, stopi v barko, ki je bila od zunaj z zlatimi platnicami vdelana; jadra je imela iz nar lepšega rudečega škerlata in tla vse s svilo (žido) pogernjene. Namesto brodnikov je imela nar krasniše ozaljšane služabnice s srebernimi vesli. Kraljica sama je počivala, ajdovski boginji enaka, pod zlatim šotorom. In tako odrine na široko morje, občudovana od obilne množice, in spremljana od vbranih glasov milo donečih postranic. To je bila lepota! to kakor veselje velikega praznika! Ali ta čast, to okrasje ni dolgo terpelo. Beseda našega Zveličarja: „še malo“ in beseda njegovega evangelja: „vaše veselje se bo v žalost spremenilo“, so se tudi tukaj spolnovale; — zakaj Kleopatra je šla z vso to nezmerno potrato svoji smerti naproti, in njeni grob je bil v globočini morja. — Tako prejde posvetna čast; tako vé svét svoje ljubljence plačevati.

Kdo ni slišal od Heroda Agripa, preganjavca apostelnov? Vžival je vse posvetno veličastvo, ko pridejo poslanci iz Tira in Sidona k Njemu v Cezarêjo, da bi potolažili njegov serd do tih mest. Sedel je na svojem kraljevem sedežu v oblačilu, ki je bilo iz srebernih nit tkano, in ki se je pri solnčnem svitu, kakor drugo solnce, vtrinjalo. Ko začne govoriti, se vse ljudstvo vanj zazijá in nadušeno zavpije: „To govorjenje je govorjenje Boga in ne človeka“. — Ali čez malo, in slava tega v srebro oblečenega boga je bila pri kraju. Zakaj, komaj govoriti neha, ga naenkrat udari angelj Gospodov, ker je Bogu nar višemu spodobno čast odvzel, da se ga silno ostudna in nagnjusna bolezen loti, červi živega jedó, in kmali po tem v neizrekljivih bolečinah svojo pregrešno dušo izdihne. Da, res hitro zvenejo rože veselja, s kterimi svét venča; zmolljiv je ves njegov videz, kakor veše, in nečimerna vsa njegova lepota. Da vam pa vso to podobo do konca izpeljem, in da spoznate plačilo svetá, vas opomnim še evangeljskega bogatina, ki se je v škerlat in svilo oblačil, vsak dan dobro jedel in pil, in ravno, ko je premišljal prenarediti svoje ske dnje in shrambe, in potem reči svoji duši: „Duša! veliko

blaga imaš pripravljenega za dokaj let; vživaj, jej, pij in bodi dobre volje“, se oglasi gospod: „Še nocojšno noč bodo tirjali tvojo dušo, abotnik! in kar si na kup spravil, čigavo bo“. Opomnim še drugega bogatina, od kterega Kristus pravi: da je bil po smerti pokopan v peclu. Ker toraj Kristus tukaj od njegove duše govori, je očitno, da so cvetlice, ki nam jih svet v šopke veže, strup večne dušne smerti.

Zato tisti, ki ljubite svet in njegovo veselje, recite: z Bogom, z Bogom za vselej svojim trojnim sovražnikom, ktere ste do zdaj za prijatle imeli; namreč: z Bogom poželenje oči! z Bogom napuh življenja! z Bogom za vselej poželenje mesá! Storite to še o pravem času, ker na kraju groba, kedar bote od bolečin zvezani in od hude vesti grizeni ležali na smertni postelji, vas cel svet, ki bi ga razdati imeli, večnega pogubljenja ne bo mogel oteti. Pri slehernem posvetnem vžitku se spomnite Kristusovih veliko pomenljivih besed: „še malo“; še malo, in zginila za vselej je zame podoba svetá. Te besede vam bodo tak čudovit spremljevavec, kakor so bile besede pobožnega Jezuita, ki jih je velel nekemu posvetnjaku premišljevali. Reče mu, naj britko martro večkrat ogleduje, in pred njo te le besede izgovarja: „Kristus, moj Gospod, v nar večí revščini; jaz v obilnosti. Kristus v žeji in v lakoti; jaz pri obloženih mizah. Kristus do nagote slečen; jaz v dragih oblačilih. Kristus v terpljenji in v bolečinah; jaz pri sladkem veselji“. In glej! kmali potem, ko je bil spet k enemu svojih prijatlov v gostje povabljen, in ravno, ko se je nad dobrimi jedili, nad sreberno posodo in nad vso to drago napravo na tihem čudil, mu pridejo besede Jezuita na misel, in so ga tako v serce zbadale, da je moral od mize ustati in iti na samotni kraj, kjer se je britko zjokal. — Tako tedaj svet s cveticami venča, da z njih skritim strupom umori dušo in teló.

2. Vse drugače pa dela Gospod s svojimi zvestimi služabniki. On nasprot sperva svojim ljubljencem ternjevo krono v glavo zabija, da jih potem čez malo s kraljevo krono iz nevenljivih cvetic ozaljša. — Da vas od tega prepričam, se poslužim prigodbe, ki jo je sv. Gregori sam doživel in zapisal. Živele so v Rimu ob njegovem času tri pobožne ženske,

revne sicer na posvetnem blagu, pa bogate na čednostih, vkup v eni hiši. Starši, ki je bila učenica unih dveh, se je reklo Redemta, eni njenih učenk Romula, od tretje pa ne vé povedati imena, pa pravi, da jo je po obrazu tudi poznal. Romula, ena tih dveh učenk, je bila tako zelo mertvoudna, da ji več let čisto noben ud ni nič služil. Pri vseh njenih silnih bolečinah pa ni bilo nikoli nar manjše nepoterpežljivosti nad njo viditi; veliko več ji je terpljenje k večji rasti v čednostih pomagalo; zakaj ker drugih reči opravljati ni mogla, se je zgoli molitvi vdala. Enkrat po noči se primeri, da Redemto pokliče rekoč: „Mati, pridi! mati, pridi!“ Te besede slišati, ustane Redemta s svojo drugo učenko, in obé greste k njeni postelji. Na enkrat se posveti v nebeški luči vsa stanica. Ta prečudna prikazen obe tako prestraši, da ste na telesu kakor okamenele. Slišale ste bile tudi nekaj, kakor da bi bil hodil kdo vun in notri. Ko ta svitloba mine, nastane za njo neizrečeno prijeten duh, ki je njune prestrašene serci s prečudno sladkostjo upokojil. Ta prijetni duh je ostal notri do četrtega dneva. Cetero noč pokliče Romula svojo učenico in tovaršico k sebi, in prosi za zadnjo sv. popotnico, s katero so jo bili tudi berž previdili. Med tim svetim opravilom se zaslišite zunaj na ulicah in pred vratmi majhine stanice dve versti psalmopevcov, prva versta je bil kor moških, druga, ki je odgovarjala, kor ženskih glasov. V sredi tega petja začne Romula pojemati, in kmali na to se loči njena duša od telesa, katero ti pevajoči kori nesejo proti nebesom, in kolikor dalje je bila od zemlje, toliko manj je bilo petja slišati, dokler je na zadnje popolnoma potihnilo, in se je tudi poprejšni prijetni duh razgubil. To pripovedovavši sv. Gregori še pristavi: „Romula je preterpela žalostno življenje, pa je dosegla veselo smert. Dala se je zaničevati od ljudi, in dobila je za tovarše kore angeljev“. Tako se spolnujejo besede Jezusove: „Žena, ki je na porodu, je sicer žalosna, ker je prišla ura njena. Kedar je pa porodila dete, ne misli več na britkost od veselja, da je človek rojen na svet. Tako tudi vi zdaj žalost imate; pa zopet vas bom vidil, in vaše serce se bo veselilo, in vašega veselja vam ne bo nihče odvzel“. Zato tisti, ki Boga ljubite, prosim vas, ostanite mu zvesti v ljubezni, in poter-

pite, naj vas zadene, karkoli hoče. Če se v dolgih pozimskih nočéh, ali ob času dolgega deževanja s to milostjo tolažimo: „še malo“, in prišla bo pomlad; „še malo“, in spet bo sijalo solnce; naj nas v terdih poskušnjah življenja tolaži beseda Gospodova: „Še malo, in vaša žalost se bo v veselje spremenila.“ Da, če vas skerbí in pomanjkanje, velike zgube, trudi in terpeži, bolezní in skušnjave, in kakor se že mnogoterim križem pravi, primorajo, s preganjaním Elijem rečete: „Dosti je zame, o Gospod, vzemi mojo dušo“, tudi vam angelj tolažbe poreče: „Še malo“ — „in ta“, ki ima priti, se bo razodel in ne bo mudil“. (Hebr. 10.) Z vami se bo go-dilo, kakor pri solnčnem zahodu. Kedar solnce zajde, stisnejo cvetlice svoje glave; ptički potihnejo, popotnik hití do prenočišča, vse veselo življenje potihne in se skrije v perute černe tame. Le ponočne ptice prihajajo iz svojih kotov in se s hudobneži vred tame veseló. Kedar pa solnce spet vzhaja, se spremení vsa natóra. Ptice veseli kori zadržé, kmet gre po svojih opravilih, popotnik opáše svoje ledja; vse se giblje, vse je veselo; le ponočnjaki se spet zakopavajo v svoje duplje. Tako bo za vas, kedar tamna noč terpljenja preide, zasijal beli dan, prikazalo se vam rumeno solnce. Takrat se bo pobožno pa skrito življenje kristjana razcvelo, kakor skrite pomladne mladike, in se bó kakor solnce svetilo v kraljestvu Očetovem. Takrat bodo tisti, ki so pobožne s sramoto pogledovali, o spremenjenji tih rečí rekli z besedami v bukayah modrosti (5.): „Ti so, ki smo jih zasmehovali in jih v namen svojega zasramovanja imeli. Mi neumni smo imeli njih življenje za nespamet in njih konec brez časti: glejte! kako so zdaj med božje otroke prišteti in njih delež je med svetniki.

S k l e p.

Pa, naj bo dosti! — Kakor je angleški škof Janez Fišer, ki je bil zavolj vere k smerti obsojen, starček s sivimi lasmi, svojo palico od sebe vergel, in sam sebi rekel: „Prav tedaj, vé nogé, storite svojo dolžnost! Le še kratek pot vam je odkazan“; — tako hočemo tudi mi od sebe vreči berglo praznega upanja, in v boljšem upanju po nevenljivi kroni v nebesih, bomo „še malo“ po ternjevem potu do nebeškega Siona

zdihovali. In kedar bo božja previdnost od nas tirjala zadnji dar, dar našega življenja, bomo sami sebe tolažili, kakor je nek prijatelj od Perziškega kralja Saporja v smert obsojenega Aninata tolažil, rekoč: „Zatisni, o starček svoje oči, in serčno pričakuj mahljej meča: „še malo, in gledal boš krasno luč Gospodovo!“ Amen.

Pridiga za 4. nedeljo po veliki noči.

(Beseda staršem pri smerti ljubih otročičev; gov. J. Ast.)

„Ker sem vam to govoril, je žalost napolnila vaše serce“. Jan. 16, 6.

V v o d.

1881.

Ljubeznjivi Jezus je vedel, kaj se ima v kratkem ž njim zgoditi; dobro je vedel, da le nekatere ure še, in bo sovražnikom izdan, na zaničljivem lesu križa umerl. On je pa hotel, da bi tudi njegovi učenci za vse to vedeli. Zato jim je rekel: „Zdaj grem k njemu, kateri me je poslal“. Zavoljo teh besed, s kterimi jim je svojo ločitve od njih napovedal, so bili učenci tako močno prežaljeni, da clo nič niso mogli govoriti; zatoraj jih je Gospod zavoljo te prevelike žalosti ljubeznjivo posvaril, rekoč: „Nobeden zmed vas me ne vpraša, kam greš? Temuč ker sem vam to govoril, je žalost napolnila vaše serce“. In potem jih začne ljubeznjivo tolažiti: „Jaz vam resnično povem“, jim je rekel, „za vas je dobro, da jas grem. Zakaj, ako ne grem, tolažnik ne bo k vam prišel; ako pa grem, vam ga bom poslal“. Tako ljubeznjivo je Jezus svoje učence tolažil, in učenci so to tolažbo tudi veselo sprejeli.

Kakor so učenci zavoljo ločitve svojega nar boljšega učenika in prijatla žalovali, tako tudi mi dostikrat žalujemo, kedar nam nemila smert enega ali drugega zmed teh vzame, ki so našemu sercu dragi. Posebno pa žalujejo starši, in britke solze točé na grobu svojega otroka, morebiti edinega otroka, ki jim ga je Gospod dal, pa ga je po kratkem veselju spet vzel. Čeravno pa smert ljubljenga otroka

očetovemu in maternemu sercu velike rane dela, se vendar le starši zavoljo take nesreče morajo spet potolažiti, da se z nezmerno žalostjo ne pregrešé! Kako naj se starši pri smerti ljubljenih otrok tolažijo“, vas bom jaz danes učil. Poslušajte!

Razlaga.

Kedar človek na grobu svojih ljubih solzé toči, mu ni zameriti. Saj je tudi Zveličar na Lacarjevem grobu jokal, in okoli stoječi so rekli: Glejte, kako ga je ljubil! Zakaj bi starši ne smeli vekati na grobih svojih otrok, ki so njih veselje in tolažba bili? So pa tudi take solzé, ktere niso dopuščene, taka žalost, ktera ni keršanska, in to je takrat, kedar je žalost tako velika, da je človeku na duši in telesu škodljiva; kedar je tako velika, da človek ne more dolžnost svojega stanu spolnovati, ali da še clo čez sveto previdnost božjo toži, in od sebe pahuje vsako tolažbo, ki jo Gospod kot hladivno mazilo v skleče serčne rane vlti hoče. Tako je jokalo veliko Bellehemskih mater, in se niso pustile tolažiti; ena terpeča mati pa je pod križem stala, na katerem je njen sin kri pretil, mati sedem žalost, in je deržala Sina, kteri je svet vstvaril, mertvega v maternem naročju; tudi ona je tožila: „O pogledjte, če je ktera bolečina, kakor bolečina moja“! — to da iz njenih ust ni prišel noben glas nepoterpežljivosti, in njena duša je bila Bogu vdana v sredi britke žalosti. In zdaj vi starši! ki nezmerno po svojih otrocih žalujete, glejte, solzé mertvih ne obudé. Vi si zamorete svoje serce od same žalosti posušiti, svoje zdravje in svoje življenje skrajšati; toda umerlega otroka ne morete nazaj sklicati. O zato podajte se v sveto voljo božjo, in potolažite si svoje žalostno serce!

a) Perva in nar boljša tolažba staršem, kterim je smert otroka vzela, je ta:

Bog je tako naredil. Bog je, ki je otroka v življenje zaklical, in ga staršem dal; Bog je, ki ga je iz tega življenja spet poklical; On je prvi oče tega otroka, On ima nar večo pravico do njega; in če ga spet k sebi vzame, ker ga raji pri sebi ima, zato nikar nejevoljni ne bodimo. Tako zavoljo smerti otroka prežaljeni starši mislite in se v božjo voljo po-

dajte, in bote velik, Bogu dopadljiv dar Gospodu prinesli. Vi z vernim Abrahamom pravite: Glej, o Gospod, našega otroka! Ti si ga hotel v dar imeti, da bi našo zvestobo poskusil! Vzemi ga, tebi naj bo darovan. Ali pa s pobožno Ano: Glej, o Gospod, našega sina! V tvojo službo smo ga zaobljubili; ti si ga od hudobnega sveta odločil, tako naj bo. Odslej naj ti na vse večne čase v tempeljnu nebeskega veličastva služi! Vi s poterpežljivim Jobom, ki je ob enem 7 sinov in 3 hčere zgubil, rečete: „Gospod je dal, Gospod je vzel, njegovo ime naj bo češčeno“!

b) Druga tolažba, vam starši, ki na grobu svojih otrok žalujete, naj vam bo ta: Pomislite, da vam je tako Bog veliko truda in skerbi odvzel. Ko bi bil otrok še dalje živel, koliko sitnost in težav bi vam bil še napravil! Poznejše bi vas morebiti ne bil vbogal, bi bil razberzdan postal, in vaši sivi glavi le sramoto delal. Ali niste že sami takih staršev poznali, ki so v starih dneh roke skleпали in zdihovali: O da bi pač otrok ne imeli! O da bi bili naši otroci še v zibeli umerli! O da bi vendar njih grob viditi zamogli! Tukaj se spomnim prigodbe, ki jo učeni dohtar Wiser pripoveduje: Žlahtni gospej je njen edini otrok obolel, in bolezen je tako huda prihajala, da je že bilo skoraj po njem. Žalost matere ni imela nobene meje, jokala in rzasajala je, da je šlo po celi hiši in soseščini; raji bi bila sama umerla, kakor smert otroka doživela; Bog naj ji pošlje vsak drug križ, le otroka naj ji nikar ne vzame. Res je Bog storil po volji nespametne matere. Sin se je spet ozdravil, in živí še dandanašnji. Pa kje, mislite da je? V ječi! Otrok je zrastel mladenč, in ker ni imel strahú, je postal kakor divji konj; vsem strastim se je udal, in poslednjič je postal še ubijavec. Tako je pravici prišel v roke, in zdaj je za vse svoje žive dni obsojen v strašno ječo. Kaj mislite, kako je še živi materi pri sercu? Ona zdaj spet joka in žaluje, in njene solze bodo tekle tako dolgo, da ji jih bo merzla smertna roka posušila, in njeni zdihleji ne bodo vtihnili tako dolgo, da jo bodo v grob položili. Zdaj nič več Boga ne prosi za življenje tega otroka, zdaj le zdihuje: Oh, da bi bil pač umerl! O da bi mi ga bil Bog vzel, preden sem to sramoto nad njim doživela! Jaz

vem, kaj bodo starši, ki po svojih otrocih žalujejo, k ti prigodbi rekli. Naši otroci, bodo rekli, bi pa ne bili hudobni postali, mi bi jih bili dobro izredili. Oh, prazno govorjenje! Prav veliko otrok, kateri so bili z vso mogočo skerbjo izrejeni; prav veliko otrok, katerih starši so boljši bili, kakor ste vi, in kateri so za izrejo otrok veliko več storili, kakor vi storite, je vendar le hudobnih. Čez noč dostikrat nar lepše in nar zlahtniše sadje zmerzlina pokonča, in ob času, ko bi se bilo mraza nar menj bati. Tako so tudi otroci hitro sprideni. Marsikaj, kar se staršem neškodljivo ali še clo nedolžno zdi, to otroke spridi in popaci. Morebiti bi bili tudi vi, ko bi bil otrok še dalje živel, veliko žalosti nad njim doživeli, in zato ker ga je Bog vzel, nikar ne tožite, ampak sv. previdnost božjo hvalite in molite!

c) Vaš otrok ni umerl, — šel je kakor večerno solnce v drugo lepšo deželo, in tamkaj sveti se kakor ljubeznjiva juterna zarja. — Vsegamogočni Stvarnik, moder vertnar, je presadil lepo lilijo izmed ternja tega sveta v boljši kraj svetega raja, da tamkej še lepše cveti. Tam gori je veselje brez žalosti, zdravje brez bolezní, življenje brez smerti. Tam gori je vaš otrok tavžentkrat boljše shranjen, kakor pri vas, in uživa srečo neskončno večo, kakor je vsa pozemeljska sreča; ne bodite mu te sreče nevošljivi, in nikar zavoljo njegove smerti ne žalujte. Oh, nikar ne jokajte, vam kličejo vaši otroci iz nebes, kakor je nekđaj Kristus jokajočim Jeruzalemskim ženam zaklical, nikar ne jokajte nad nami, ampak jokajte sami nad svojimi še živimi otroci! Ne jokajte nad nami! Mi smo malo zgubili, pa vse pridobili. Mi ne počivamo več na vaših rokah, pa veliko veselíše v božjem naročju. Mi ne uživamo več vašega veselja in vaših dobrot, pa uživamo neskončno boljše in slajše veselje pri angeljih in svetnikih v nebesih. Ne jokajte nad nami, ki smo za vselej preskerbljeni, in vaše pomoči ne potrebujemo. Jokajte veliko več sami nad seboj, da se zavoljo dušne smerti svojih še živih in odraščениh otrok, ki je neskončno bolj milovanja vredna, kakor naša časna smert, nič ne zmeníte. O da bi ta glas vam globoko v serce segel, in vas potolažil, ki žalujete po svojih rajnih otrokih, in vas spodbudil, naj skerbíte

za to, kar je pred vsem potrebno, skerbite za té, ki so vaši skerbi izročeni!

d) Četerta tolažba staršem, ki jim je smert otroka vzela, je upanje, da jih bodo zopet vidili v drugi, boljši deželi. — Ko je Jezus od svojih učencov slovo jemal, in jim žalostno besedo govoril: „Še malo, in me ne bote vidili“; oh! kako je pač njih serce žalovalo, kako so se njih oči solzile pri ti misli: Naš ljubeznjivi učenik nas zapustí! To da Jezus jih je tolažil in jim rekel: „Spet vas bom vidil, in vaše serce se bo veselilo, in vašega veselja vam ne bo nihče vzel. Meni se zdi, kakor da bi vsak dober otrok ob smerti svojim staršem rekel: Zakaj jokate, da vas zapustim? Saj se ne ločimo na vekomaj; jas grem le naprej v našo pravo domovino, vi bote prišli za menó, in zopet se bomo našli, in se večno ne ločili več.

Tako, ljubi starši! se meni zdi, je tudi vam vaš umirajoči otrok govoril; in kako močna tolažba je to za vaše prežaljeno serce! Ne dolgo, in spet ga bote našli svojega otroka po nebeško spremenjenega, kakor sta Jožef in Marija našla zgubljenega Jezusa v tempeljnu, in kakor je stari Jakob svojega zgubljenega Jožefa zopet našel v Egiptu; v nebesih bote spet vkup prišli, in se nikdar več ločili.

e) Kaj me bo zamoglo potolažiti, zdihuje kak drug oče, kaka druga mati? S svojim otrokom sem zgubil tudi podporo za svoje stare dni. Zdaj sem brez pomoči. — Nikar tako ne govori! Tudi tvoj otrok bi ti sam iz sebe ne bil mogel pomagati. Tudi ko bi bil otrok pri življenju ostal, bi ti bil prav za prav le Bog pomagati zamogel. In ravno ta Bog ti zamore in ti bo, če si njegove milosti vreden, tudi brez tvojega otroka pomagal. Zaupaj le v njega! Otrok ti pa tudi še zdaj, ki je v večnosti, veliko pomagati zamore; tam pred tronom božje milosti zdaj stoji in za te prosi, prosi neprenehoma za dušno in telesno srečo svojih staršev. Ti imaš zdaj priprošnika v nebesih, kateri ti več pomagati zamore, kakor desetero otrok na zemlji, če so od Boga zapuščeni. — O starši! nikar ne bodite žalostni, privoščite svojim otrokom pokoj, in le to Boga prosite, da bi tudi vi v srečno večnost k njemu prišli.

S k l e p.

Nek človek, oblečen kakor popotnik iz daljne dežele, in častljiv kakor svetnik, je stopil nekega jutra pred starše, ki so imeli edinega sina, ki je bil cveteč, upapoln mladenč.

„Nocoj to noč, tako je govoril, je bilo meni v senjah razodeto: Imeniten, veličasten kralj bo šel skoz to deželo. Takrat se bo vaši hiši sreča in milost prigodila: zakaj mogočni gospod vas bo obiskal, in to, kar nar drajšega imate, bo od vas v dar sprejel. Nad vašim sinom bo dopadenje imel, ga bo seboj peljal in k veliki časti povzdignil. Z lepim, svetlim oblačilom ga bo ozaljšal, in ga postavil na stopnice svojega zlatega trona med perve svoje služabnike. In vaš sin bo nar večo in nar lepšo srečo užival, in v svoji sreči ne bo pozabil svojih staršev pred obličjem pravičnega in dobrotljiga vladarja. Nobenih potreb, nobene skerbí ne bo več imel; zakaj v deželi, kamor se bo preselil, je bogastva v obilnosti, in vsega bo imel, karkoli njegovo serce poželi. Že je njegovo stanovanje pripravljeno, in kedar Gospodov glas klicati zaslišite, takrat se spomnite, da čas je blizo, ko se vse to zgodilo bo.“

Ko je ptujec to izgovoril, je odšel; starši pa od samega veselja niso vedeli, kaj bi bili počeli, zavoljo sreče in milosti, ki jo je mogočni in dobrotljivi kralj njih sinu skazati obljubil. Celo hišo so lepo posnažili, in se pripravili, naj sprejemejo velikega gosta. Tudi so oskerbeli novo obleko sinu, da bi lepo oblečen kralju se pokazal, in njegovo dopadenje dosegel. Ko tretja noč pride, so začeli černi oblaki pod nebom se derviti, zmirej bolj in bolj se bliža strašni grom, in svitli blisk šviga skoz tamno noč. In starši so pokleknili v svoji hišici, v kateri je svitla lampica gorela, in cveteči mladenč je pokleknil v sredo med nje. Ko so roke skleпали in molili, da bi huda ura brez škode memo šla, kar se zabliška in zatreska, in strela je ubila sina v sredi omamljenih staršev. Ko se starši spet zavejo, so glasno jokali in žalovali po edinem sinu, ki so serčno ga ljubili, so v černe oblačila se oblekli, in merliča spremili do groba. Ko so merliča černi zemlji izročili, so na grobu še solzé točili, in se niso mogli potolažiti; saj so zgubili mladenča, ki je bil njih veselje in njih up. — Kar

stopi uni častitljivi ptujec spet pred nje in jim reče: Kaj jokate in žalujete? Ali se ni vse zgodilo, kar sem veselega napovedal vam? Ali ni Bog, kateri kraljuje v nebesih, in je močnejši, kakor vsak kralj pozemeljski, kakor gost k vam prišel, in je vašega sina poklical, naj vživa neskončno večno zveličanje? Kaj še žalujete? Slecite černe oblačila, in veselite se zavoljo nezmerne časti, v katero se je srečni mladenč preselil iz revne doline solz. In v duši staršev je postalo svetlo; njih jok je vtihnil, njih solzé so se posušile, njih žalost se je spremenila v veselje, in so na svoje kolena padli in molili tistega, ki je svojim otrokom oznaniti dal: Okó še ni vidilo, uhó še ni slišalo, in v nobenega človeka serce še ni prišlo, kar je Bog tem obljubil, kateri njega ljubijo. Amen.

Pridiga za 5. nedeljo po veliki noči.

(Kako in zakaj se je začel križev teden; gov. M. T.)

„Resnično, resnično vam povem, ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.“ Jan. 16, 23.

V v o d.

Res je sicer, da tam, kjer prava pobožnost stanuje, človekovo serce veden praznik obhaja; ondi je mir in veselje na vseh njegovih potih, ker ga okrepeuje nebeska radost. Iz morja večne ljubezni zajema pobožni kozarec za kozarcom, polne zveličanja. Da ima pa pobožni kristjan vedno hrano za svojo dušo in vedno netilo k dobremu, je naš Gospod in zveličar, Jezus Kristus, ne le sam, ampak tudi po materi katoliški cerkvi skerbel in si še prizadeva, da nam božjo službo prav prijetno in preserčno storja. Ne velí nam zmiraj enakih molitev opravljati, ker se nam vsakdanje prerado pristudi, ali vsaj do vsakdanjega bolj mlačni postanemo; temuč da nas v spolnovanji svojih dolžnost, ki jih imamo do Boga, bolj marljive in goreče ohrani, ima v svojih praznikih in pobožnostih veden spremen. Enkrat nam priporoča samotno molitev na skrivnem v tistem hramu. Drugo pot nas kliče k združení molitvi v svoje veličastne veže, da bi pred sedežem Njegove

milosti razlivali svojo žalost, mu darovali svoje veselje. V prihodnjih dnevih križnega tedna pa nas pelja pod mili nebes božji, in nas vodi po zelenih potih, da bi mu čast in hvalo peli zavolj Njegovih neštevilnih dobrot, in ga prosili, naj bi nam spet milostno dodelil vsega, česar potrebujemo na duši in na telesu, in česar s svojo slabostjo doseči ne moremo.

Temu povabilu sv. katoliške cerkve se tudi mi ne bomo ustavljali. Z veseljem se hočemo v obilnem številu zbrati okoli križa, in v prosti natori, kakor v odprtih bukvah božje dobrote, hočemo poveličevati tega, ki odpera svojo roko in z blagoslovom napolnuje slednjo stvar.

V resnici lepo je gledati in poslušati združene prošnje, ki se po vesoljnem keršanskem svetu križevi teden, kakor lepo dišeče kadilo proti nebesom vzdigujejo! Od kod pa izhajajo ti prošnji dnevi križevega tedna in za čemu so nam? To vedeti, nam je zelo potrebno, da jih bomo v duhu svojih pobožnih sprednikov obhajali. Zato bomo danes s pomočjo sv. Duha to le dvoje premišljevali:

1. Kako se je križev teden začel, in

2. kako potreben nam je v zdanjih časih. —

Poslušajte!

Razlaga.

1. Prošnji teden ni nič drugega, kakor teden molitve. Moliti v tistem hramu nas je pa Jezus učil z besedami: „Ti pa, kedar moliš, pojdi v svoj hram, zapri duri in moli svojega Očeta na skrivnem; in tvoj Oče, kateri na skrivnem vidi, ti bo povernil“. Kakor tiho molitev v samoti, tako ob gotovih časih Kristus od nas hoče, da združeni k nebeškemu Očetu molimo, rekoč: „Kjer sta dva, ali kjer so trije v mojem imenu zbrani, tam sem jaz v sredi med njimi“.

Prošnji obhodi ali procesije pa niso ravno zapoved Kristusova, ampak so še le dar sv. katoliške cerkve, dar, kterega so njeni otroci še le potem prejeli, ko so imeli pravico, se ga poslužiti. V prvih časih keršanstva, kakor veste, kristjani na procesije še misliti niso smeli, ker so bile preganjanja pregrozovitne. Dosti jim je bilo, če so mogli po noči v skrivnih kotih nar. potrebnišo službo božjo opravljati.

Kakor hitro je pa preganjanje potihnilo, so se tudi procesije začele, in že v 2. stoletji po Kristusu cerkveni pisavec Tertulian od njih govori. Tudi sv. Krizostom govori od prošnjih obhodov, ki so jih njega dni zato imeli, da bi bili od Boga ponehanja silnega deževanja sprosil. — Tudi trije prošnji dnevi pred praznikom Kristusovega vnebohoda so iz starih časov. V življenji sv. Mamerta, škofa na Francoskem v mestu Viene, se bere, da so se te procesije v njegovem času že jele mlačno opravljati. V letu 469 je bilo mesto s potresi, s slabimi letinami in s požigi hudo obiskano; za to je sv. Mamert zapovedal, da naj ljudje tri dni pred Kristusovim vnebohodom procesije napravijo in spokornega sercá Boga prosijo, naj to hudo šibo odverne. Njegov zgled so posnemali tudi drugi škofje po Francoskem. Že v letu 511 se je v cerkvenem zboru v mestu Orlean določilo, naj se ta bogoljubna služba vsako leto ob teh treh dnevih obhaja, dokler so se te lepe šege po vsem keršanskem svetu poprijeli. Procesija na sv. Marka dan je bila od papeža Gregorja Velikega, leta 590 upeljana; tedaj je v Rímu in po vsem Laškem huda kuga razsajala, tako, da je vsak, ki je kihnil ali zazeval, kar mertev na tla padel. Od tod je navada, da pri kihanji pravimo: Bog pomagaj! in pa, da se pri zdihanji z znamenjem sv. križa čez usta zaznamovamo. Tudi so bile posebne procesije že od nekdanj zelo v navadi, zlasti kedar je kakova splošna nevarnost protila. Velikokrat se je zgodilo, da so se cele soseske ali mesta zaobljubile, zavolj te ali druge nesreče volja v procesiji na božjo pot iti, kakor se vidi na podobah, ki so v cerkvah starih božjih potov shranjene.

Iz tega vidite, da imajo procesije mnogotero, da toliko namenov, kolikor imamo splošnih potreb. Zlasti pa so nam procesije

a) pota, naj delamo pokoro. Dolgi, po več krajih zelo težavni pot moramo Bogu darovati za svoje grehe, in s tem spoznati, da zložno živeti, mehkužno in presiljeno uživati, in svojemu telesu preveč služiti se pravi nasprot ravnati besedam aposteljnovim, ki pravi: „Tisti, ki so Kristusovi, so svoje meso s hudimi nagnjenji in poželjivostmi vred križali“. V življenji sv. Karola Boromejskega beremo, ko je l. 1576

v Milanu kuga ustala, je ta sv. škof vse znamenja svoje velike kardinalske časti od sebe djal, ter v procesii šel naprej pred duhovščino in pred ljudstvom bos, z vervjo okoli vrata in z britko martro v rōci, da se je tako rekoč Bogu v dar prinesel za grehe svojega ljudstva. Zraven tega je še sebi in vsemu ljudstvu ojster post zapovedal. Tudi cerkveni zbor v Moguncii v l. 813 kristjanom velf, naj k procesijam križevega tedna bosí in v spokornih oblačilih pridejo. Dasiravno pa sv. cerkev zdaj od nas tega več ne tirja, vendar hoče duha resnične pokore, naj bi mu sleherno stopinjo ali nadležnost pota v odpuščanje svojih grehov darovali. Zato so prve štiri molitve konec litanij spokorne molitve, v katerih spoznamo, da nas vežejo grehov verige, da se mu svojega dolga obtožimo, in naj nas od njega odveže, ter šibo svoje jeze od nas odverne. Brez takega duha prave pokore vse naše klicanje: „Gospod usmili se nas“! in vse naše prošnje: „Usliši nas“, pri Bogu nič ne zdajo; ker le molitev ponižnega oblake predere, in gre pred sedež nar Višega.

b) Procesije so nam pota, naj pošiljamo prošnje do svetih nebes. V litanijah kličemo, naj odverne Bog vse zlege, posebno dušne, ko pravimo: „Od vsega greha — od jeze, sovraštva in vse hude volje, od večne smerti — reši nas, o Gospod!“ Prosimo za mir in edinost na zemlji, za spreobrnjenje grešnikov in razširjenje sv. katoliške cerkve. Potem izročimo Gospodu svoje časne potrebe. Prosimo ga, naj nam sad zemlje dá in ohrani, ter odverne tresk in hude vremena. Da bi pa Bog te naše prošnje rajši uslišal, kličemo na pomoč Marijo in vse svetnike, naj bi s svojimi priprošnjami našo slabo molitev podpirali, da bi se nebesa milostno odperle, se božje okó milo na nas ozerlo in se do nas nagnilo Njegovo usmiljeno sercé. Kako nespodobno se toraj vedejo tisti, ki pri procesijah ne le ne molijo, ampak očitno kažejo, da so prišli le zijala past! — Procesije so nam

c) pota, naj se spomenemo pozemeljskega potovanja. Kažejo nam, da smo popotniki na zemlji in na njej nikjer nimamo obstoječega mesta. Težave pota nas opominjajo, da nam je po terdih in robustih potih hoditi, če hočemo do zaželjenega kraja priti. Ondi hodimo po potu memo njiv,

kjer nam raste vsakdanji kruh. Pred vami so jih obdelovali vaši očetje, kakor jih zdaj vi obdelujete; so tudi po njih želi in njih pridelke uživali, kakor vi zdaj žanjete in uživete. Zdaj jih ni več na tem svetu; šli so iz ptuje dežele v domačo. Tudi oni so svoje dni s procesijami praznovali prošnji teden, in po ravno tih potih gredoč molili, kakor mi; zdaj pa je že dokončan njih romarski pot, in nam oznanuje, da smo tudi mi njim enaki popotniki, katerim ni nikjer dán stanoviten počitek, in ki nimajo ničesar na zemlji, kar bi mogli „svoje“ imenovati. —

2. Kakor so pa kdaj sv. Gregori, sv. Karol Boromejski ali sv. Mamert ljudstvu priporočevali, naj se tih spokornih obhodov vdeležujejo, tako še zdaj duhovni pastirji svojim farmanom priporočajo, naj se v obilnem številu pri procesijah shajajo. So nam li procesije dan danes tudi še tako potrebne, kakor so kdaj bile? (O še veliko bolj! saj je stisk in potreb, kakor jih še ni bilo kmali na svetu. Nam li ne žuga od vseh strani velik plamen hude vojske, lakote in dragine, in kar je z vojskami še rado sklenjenega, kuge in druge bolezni? In ko bi tudi te telesne potrebe ne pritiskale, divjajo te zverí še huje v duhovnem pomenu.)

a) Kuga, odkar je nehala telesa moriti, se je ugnjezdila v serca človeške, in napravlja v njih žalostne morije. Nejevera in razuzdanost ste strup, ki ste zdravo življenje duš do mozga zajedle. Vse znamnja, ki so bile kdaj nad kužnimi viditi, se zdaj na dušah kažejo. Merzličnost, ošlabljenje na môci, neka vróka na pameti, zmedenost uma, veliki turovi strast in gerdih razvad, vse to nam dosti očitno spričuje, kako napreduje dušna kuga. In kako velika je nalezljivost! Že otrok pohujšuje otroka, da ljubeznjivih, nedolžnih serc ni več poznati. Plašni pogled, neka vnemarnost do molitve in do naukov kažejo v sercu skriti strup. Kaj pa še, kedar nekoliko odrastejo, in povsod zadenejo na slabe zglede in pohujšanja, vidijo, kako poživinjeni da so mladi, kako mlačni da so stari, kako se vse veselí greha, kako se zasramuje sv. vera, duhovni in bogoslužni kristjani! Kaj še le, pravim, ko ravno v letih, ko se njih serca vse prime, vidijo toliko prevzetnosti, gízda-

vosti in napuha, slišijo od toliko pregrešnih znanj, in imajo priložnost vdeležiti se toliko nevarnih plesov, toliko spridenih družinj in pijančevanja, kar vse zgoli grehu vrata na stezaj odpera. Uprašam vas, ali ni ta kuga veliko hujša, kakor telesna, in ali nimamo veliko več uzrokov, naj ta kužna bolezen odleže, v molitvi k Bogu sklepati svojih rok, kakor verno ljudstvo s sv. Gregorjem v Rimu, s sv. Karolom v Milanu in s sv. Mamertom na Francoskem?!

b) Dalej prosimo, naj bi nas obvaroval hudih potresov. Potres, ki se v gorkih krajih večkrat primeri, je huda reč, kakor je kuga. Cerkve s svojimi turni, hiše in vse poslopja zgromé na kup, in pod grobljami pokopajo vse prebivavce. Velikrat so bile po tej nesreči že cele mesta poderte, kakor se je to v letu 1755 z Lizabono, poglavitnim mestom Portugalskega kraljestva zgodilo.

Tim enakih potresov se pa v pretečenih letih tudi pri nas ni manjkalo, in dasiravno so hiše in mesta še ostale, so bili vendar vsi stebri postavnega reda in pokorščine omajani. Skoraj po vseh deželah Evrope je pravica omagovala, kraljevi in cesarski sedeži so se tresli, da, še v skalo katoliške cerkve so se zaganjali, da bi bili tako na razvalinah sv. vere, pravice in resnice nov Babilon sozidali, ki bi bil v zmešnjavah, v rogoviljenji, v homatijah in brezbožnosti nekdanjega še veliko prekosal. Ti potresi, kristjani! pa še niso ponehali. Zmiraj tli in vre še na skrivnem, kar pekel po svojih najemnikih po času na beli dan spravlja. Ne manjka se podpihovavcov zoper vlade, ne obrekovavcov Rimskega prestola, ki je vsem hudobnim vse skozi bodeč tern v pěti.

Zato kličemo sleherni dan, zlasti pa zdaj te dni k Bogu, naj dá mir in edinost keršanskim poglavarjem in nam bo močen turn zoper sovražnike. Prosimo ga pa tudi, naj nam svoje gnade ne odtegne zoper naše dušne sovražnike, da v boju ž njimi srečno zmagamo in kdaj s sv. Pavlom porečemo: „Dober boj sem bojeval; svoj tek sem dokončal, in vero ohranil“.

c) Posledjič prosimo, naj bi od nas odvernili Bog hudo lakoto; ni še do zdaj toliko telesna lakota po svetu, ker nam zemlja za potrebo vendar le še obrodi, ampak veliko

več dušna; ker vidimo sicer, da je roka dajavca brez mere radodarna, ali sprejemavci jo od sebe pahajo. Večno dobrotljivi Bog nam lomi kruh nebeški, mana božje besede, gnad in pripomočkov zveličanja pada vedno z nebes. Ne manjka se nam ne mašnikov, ne cerkev, ne službe božje, in pripravljena nas čaka Gospodova večerja, kadar in kolikorkrat hočemo. Ali kaj pomagajo vse te dobrote dajavca, ker jih pa kristjani lačni in žejni uživati nočejo? V tem tedaj obstoji zdanja dušna lakota, da ljudje niso lačni duhovnega kruha, kar je očitno znamenje, da njih duše boleajo, in kdo vé, če že niso blizo pogubljenja; saj je tudi telo, kedar se mu kruh in druge tečne jedila vprejo, gotovo bolno, in morebiti bo kmali smerti zapadlo. O kako majhino je število kristjanov, ki bi po zaslišani božji besedi živeli, večkrat sv. zakramente prejeli in žejni in lačni bili pravice! Kako veliko pa je tistih, katerim se je nebeški kruh bolj pristudil, kakor Izraelom mana v puščavi! Ali ne bomo zavolj tega prosili nebeškega Očeta, naj bi lakoto in žejo po jedi in pijaci, po bogastvu in po denarjih, nenasitljivo žejo po delih mesá — spremenil v dušno lakoto in žejo po tem, kar je dobrega in svetega in katero edino more nasititi in napojiti našo dušo, da lakote in žeje ne občuti na večno?! —

Sklep.

Da, za vse to hočemo prav goreče moliti, zlasti, ker so nadloge od dne do dne večje, naše pokorjenje pa od dne do dne manjše; zakaj odložili smo spokorne oblačila, za ojstre poste ob suhem kruhu in ob vodi ali po šegi prvih kristjanov tešcim biti do solnčnega zahoda, nič več nočemo vedeti; s pepelom potresati svoje glave, se sramujemo, in zatajenja svojega života se bojimo. Prinesimo toraj vsaj ponižno in poterto serce v dar Gospodu! Spoznajmo pred njim svoje veliko zadolženje, pa tudi svojo nezmožnost, iz sebe kaj storiti! Tako se smemo potlej terdno zanesti, da Bog naših molitev zavolj Kristusovega zasluženja, zasluženja Marijnega in vseh svetnikov ne bo zavergel. Amen.

Pridiga za god Kristusovega vnebohoda.

(Želje po nebesih. Gov. M. T.)

„Kako ljubeznjive so tvoje prebivališča, Gospod moči!“ (Ps. 83, 1.)

V v o d.

Danes obhajamo ob enem dvojen praznik žalosti in veselja. Žalosti, ker si mi zdi, kakor bi pred sebo vidil umirajočega očeta na smertni postelji, ki mora zapustiti za sebo še nepresterbljene otroke. Zadnjikrat jim še z malo besedami in s pojemljivim glasom ponavlja nauke, ki jim jih je v življenji dajal. Zadnjikrat jih prosi in opominja pri njih časni in večni sreči, naj bi se, kadar pridejo do tod, kjer vidijo očeta izdihniti svojo dušo, spominjali vselej njih zadnjih, premilih besed. Zadnjikrat jih objema in na sercé pritiska svoje ljubčike; — njemu kakor otrokom zalivajo solze žalosti trepetajoče oči. Še enkrat stegnejo svojo roko, jih pokropé z blagoslovljeno vodo; in nazaj se sklonejo na posteljo, ter mirno v Gospodu zaspé dobri oče.

Ravno tako je moralo današnji dan aposteljnem biti pri sercu, ko so spremljevali svojega Učenika na Oljsko goro, med tim ko jim je On na potu gredé dajal zadnje nauke, jim pomoč sv. Duha obetal, se od njih poslovljal, ter stegnil zadnjikrat vidno čez nje svoje roke, in se potem vzdignil v oblakih k svojemu Očetu po toliko težavnem in križev polnem, pa zdaj prestalem delu odrešenja.

Obhajamo pa tudi praznik veselja. Kdorkoli Jezusa ljubi, ta se mora veseliti njegovega vnebohoda; vidi ga ravno ondi, kjer je pred 43 dnevi v prahu klečeč in v kervavem potu prosil naj gre memo, če je mogoče, prebritki kelih, zdaj vidi ga vzdigniti se iz lastne moči v svoje in svojega Očeta veličastvo. Kdorkoli Jezusa ljubi, se mora veseliti njegovega vnebohoda, ker njemu, kakor aposteljnem, je šel naprej sedeže pripraviti; zanj, kakor za aposteljne, je prosil: „Oče, ohrani jih, da bodo eno, kakor sva ti in jaz eno. Oče jaz hočem, da so ti tam, kjer sem jaz.“ Ja, kdor zares Jezusa ljubi, tega edine misli in želje so le, za njim priti, in ga z obličja v obličje gledati in vživati na večno. —

Kaj toraj zamore v nas kristjanih na zemlji misli in želje obujati, naj Jezusa Kristusa enkrat v nebesih gledamo in uživamo? To hočemo danes v praznik Njegovega častiljivega vnebohoda v kratkem premišljevati. — Preden začnem, se obrnem k tebi, o dobrotljivi Jezus! in te prosim, da mene in moje poslušavce blagosloviš s svojo milostno roko, kakor si današnji dan blagoslovil svoje učence.

Razlaga.

Želje, za Kristusom v nebesa priti, morajo nehoté obuditi:

1. v nas nadloge, ki nas tarejo v ptuji deželi. Ze sploh radi zemljo dolino solz in terpljenja imenujemo, in po vsej pravici. Sicer nam je Bog na zemlji res še veliko nedolžnega veselja prihranil, dasiravno jo je zavolj greha kmali po stvarjenji preklel. Vendar sploh govoriti, je na zemlji zmiraj več žalosti, kakor veselja, in večkrat so se nam že vsem od žalosti kakor pa od veselja oči solzile; in naj nas tudi v življenji po rokah nosijo, naj nam polovica sveta streže, in nam povsod, kodar hodimo, veselje pripravljajo, — vsaj to je resnično, da smo prvi beli dan tega sveta s solzami pozdravili, in se spet s solzami od zadnjega poslovljamo. Iz tega pregnanstva pa, iz te ptuje dežele, kjer le potoci solz tekó in zgoli bodeče ternje raste, kdo bi si ne vošil priti v domačijo, kjer izvirajo hladivni, nepozajeti studenci večnega veselja in krog njih cveto rajske rožice, celo večnost nezvenljive? Saj še živali vedó za kraje, kjer so bile zležene, in se rade nazaj vanje povračajo. Pticki zahajajo nazaj v svoje gnjezda, in kadar so vjeti ali zaperti, vedno z nepokojem hrepené po nekdanji prostosti. Bo li človek, zlasti pa kristjan, ki se zavé, da je na zemlji, kakor v ječi zapert, miren v svojem sercu, če se spominja prostosti otrok Božjih? — Kaj ne, naj se komu v ptuji deželi tudi dobro godi, vendar mu dom in njegovo blago veselje ne gre iz spomina. Koderkoli nas Božja previdnost čas našega življenja vodi, vedno nam ostane v spominu domača dežela, sosebnost tisti kraj, kjer smo luč sveta zagledali; kraj, kjer je tekla zibelka naša, in kjer živé prijatli in znanci naše rožne mladosti; kraj, kjer spé po grobeh naši ranjci starši. Draga in ljuba nam je hiša očetovska,

kjer smo v maternem naročji brez vseh skerb živeli; drag nam je vertec, kjer smo otroci veselo igrali; drago nam je vsako drevo, s kterega smo sadje tergali. Drag nam je potok na ledini, krog kterega smo pisane rožice tergali in jih v šopke povezovali. Ljube so nam steze do očetovskih njiv, draga nam je pot, ki nas je k Božji službi do farne cerkve vodila. Po ušesih nam doni milo domače zvonjenje, ki nas je na delo, ali k počitku vabilo, ali nas klicalo v Gospodove veže. Vse, česar nam na misel pride, je tako rekoč v spominih prepreženo. Ne pravi toraj zastoj Rimsk pesnik: „Ne vem, s kako sladkostjo domače tla vse na se vlečejo in pozabiti nase ne dajo.“ Saj še Adam, s pridevkom Idumejec, ko je pred Joabom v Egipt h kralju zbežal, in bil od njega, kakor nar boljši prijatelj sprejet, kakor hitro je zvedel, da domača dežela ni več v oblasti sovražnikov, na vse prigovarjanje kralja in obetanje veselih dni ni mogel sterpeti, da bi se nazaj v domačijo vernil ne bil. Kako bi se potlej moglo zgoditi, da bi kristjan ne imel želj, iti za Kristusom na ljubljeni dom svojega Očeta v večno sladek počitek! Kdo od vročine in peze dneva ves truden in spehan, bi pač ne želel po hladnem večeru, in bi tihega mraka hvaležno in hrepeneče ne pričakoval, ki mu bo plačilo, pa tudi sladki počitek prinesel?! In kako bi kristjan ne želel, odložiti težavne butare, in iti za Kristusom, ki ga pričakuje s tolikim plačilom, kakoršnega z vsemi zakladi in z vsem bogastvom imenitnih in visokih, s kronami kraljev in cesarjev meriti ne moremo! Gori k njemu nas vleče nezmerna obilnost vsakoršnih dobrot, kakoršnih človeško oko ni vidilo; uho ne slišalo in nobenega serce ne občutilo. Zato pravi sv. Avguštin: „Tolika je prijetnost večne luči, da bi se, ako bi nam bilo dano le en sam dan v njej ostati, smelo brez števila let še tolikanj veselega sedanjega življenja po pravici zasramovati, in prav govori David, ko pravi: „Boljše en sam dan v tvojih vežah nad tavžent drugimi.“ Cerkvem pisavec nam pripoveduje od sv. Nikolaja Tolentinskega, da je slednji večer, preden je svoje molitve opravljal, celih 6 mescov z lastnimi ušesi slišal petje angeljsko, tako lepo in prijetno, da je ponavljal besede sv. Pavla: Želim razvezan in s Kristusom biti.“ — Kakošno

mora petje in veselje biti še le v Gospodovih prebivališčih! — Tukaj pa, kakošne veselja uživamo? ali ni vse prazno in minljivo? ali nam ni vsako zdaj po tej, zdaj po drugi nesreči skaljeno? ali nam ga ne grení slehernega stó in stó žalostnih primerljejev. Poglejte kralja Baltazarja! Dobro in židane volje se gostí s svojimi prijatli pri obilno naloženi mizi, se smeja in z vinom naliva; na steni mu že nevidna roka piše nesrečo, ki ga ima čez malo časa zadeti. Da, (ja) resnične so besede, ki jih je sv. škof, Francisek Saleški, neki ženski, ko mu je bila svoje nadloge tožila, rekel: „Pomisli in vedi, ljuba moja! da si zdaj na zemlji nevesta križanega, ne pa nevesta poveličanega Jezusa. Zato tudi tvoje nevestne lepotije niso zlate verižice in perstani; ampak križi, žebliji in ternje, in jedila tvoje svatovščine so žolč in jesih. Tam gori pa, če tukaj poterpežljiva nevesta križanega Jezusa ostaneš, boš nevesta poveličanega Jezusa, ki te bo namesto s ternjevo krono venčal s krono večnega veličastva“. Resnične so besede cerkvenega učenika Tertuljana, ki pravi: „Bogovje nevernikov so se z zlatimi ali lorberjivimi, ali iz cvetlic in perja spletenimi kronami lepšali. Naš Bog pa in kralj Kristus si zmed tih kron ni nobene izvolil. Krona njegova je bila ternjeva, in ravno tako nam vsem v življenji ponuja. Če nam ob času žalosti križ in ternje podaja, nam bo ob času veselja tudi krono slave in venec častí dal, dal nam bo, kakor Izaija pravi: „krono namesto pepela, olje veselja, namesto britkosti, praznično obleko, namesto žalosti duha“. Kdo bi se po tem takem od žalosti in terpljenja rad ne ločil? Kdo se nerad znebil križev? kdo z veseljem ne odložil težavnega jarma s svojih ramen, pod katerim zgruden ječí, in bi ne šel z nar večim veseljem med svatovsko družbo nebeškega Jagneta? Če lastovke bežé od poderte hiše, kdo bi s sveta rad ne šel, ki v pravem pomenu ni nič drugega, kakor velika podertija, v kraj, kjer namesto kregov in prepirov vlada večni mir in nar lepša edinost, in kjer se namesto sovražnikov ljubijoči bratje in sestre med seboj objemajo!

2. Kakor pa nadloge v naših sercih obudé želje po lepih nebesih, tako nas k temu spodbada želja sama, Kristusa viditi, in se s tistim zediniti, ki smo jih v življenji ljubili.

Kristus sam pravi: „Kjer je tvoj zaklad, ondi je tvoje serce“. Prinesi skopemu zaklad, in zakopaj mu ga v njivo; v nji bo imel svoje misli in serce. Prenesi mu ga od tod v hišo ali kamor hočeš, vedno se bo za njim obračalo njegovo sercé, kakor se solnčnica od jutra do večera zmiraj proti solncu obrača. Kaj pa je zaklad kristjana drugega, kakor nebesa, kamor je šel Kristus nam sedež pripravljat, in tudi nas za sebó z vezmí ljubezni vleče, ravno tako, kakor orel k letanju vabi svoje mladiče s tim, da sam pred njimi naprej ferčí! Zató sv. Bernard od Kristusovega vnebohoda pravi: „Iščimo, kar je zgoraj, ker tam je naš zaklad Jezus Kristus, v katerem so vsi drugi zakladi modrosti in učenosti skriti“.

V tretjih bukvah kraljev beremo, da so Salomona zavolj njegove modrosti vsi občudovali, in da je prišla kraljica iz daljne dežele, poslušat njegove sodbe. Od modrijanov starih časov se bere, da so po veliko in veliko sveta obhodili, da so koga, ki je za modrega slovel, samí na svoje ušesa govoriti slišali. Kaj je pa modrost Salomona, kaj modrost človeška v primeri z neizvedljivo modrostjo božjo, ali modrostjo Kristusovo, ki sta je polna nebó in zemlja? Cerkveni pisavec Jožef Flavi pripoveduje, da je bil Mojzes v mladih letih tako zal mladeneč, da so ljudje, kedar je memo šel, nar imenitniše opravila iz rok polagali, da so Njega vidili. Kolika lepota mora pa še le v Kristusu biti, ki je sv. Peter po besedah sv. Avguština na gori Tabor komaj kapljico njegove lepote poserkal, in že upil: Gospod! tukaj nam je dobro biti! Da, če bi tudi svitloba vseh zvezd, prijetnost pisanih rož in krasota žlahtnih kamnov v eno bilo raztopljeno, bi zginila ta lepota pred Kristusovo, kakor zgine megla pred solncem. Če lepe čednosti toliko nase vlečejo, da so sv. Antona puščavnika v trumah hodili ogledovat, in so se celo kralji in cesarji srečne šteli, od njega svete prejemati, prebiva v Kristusu vsaka nar viša stopinja vse svetosti, le On sam je studenec in izvir vseh gnad. Če želimo viditi svoje starše, kedar smo od njih ločeni, želimo objeti in na serce pritiskniti svoje prijatle in dobrotnike; kdo nam je boljši oče, kdo boljša mati, kdo veči in zvestejši prijatelj in dobrotnik od Kristusa, ki je sam umerl, da smo mi po njem oživeli,

ki nam je roko podal na dno peklenškega brezna, in nas potegnil iz te večne tame v svojo prečudno luč? Vse lepote tedaj, modrosti in bogastva, nar viši verh ljubezni in mikdar izpraznjeno brezno dobrotljivosti in usmiljenja so v Kristusu zedinjene. Zato kdo bi ne hrepenel, pri njem biti in se ne ž njim veseliti, kteremu se odmikajo vse lepотиje našega krasnega stvarjenja, in kteremu se nebesa same zahvaljujejo: za vso čast in slavo, ravno, kakor se luči nebá za svojo svitlobo imajo zahvaliti zlatemu solncu?

Če zraven vsega tega še tolaživno misel pridenemo, Ondi bom vidil svoje ranjce: ondi poljuboval svojega očeta, objemal svojo ljubo mater, na serce pritiskal svoje brate in sestre, v roke segal zvestim prijatlom, z veseljem pozdravljal svoje znance in tovarše; vsi ti mi bodo naproti pri-tekli in me v svojo sredo vzeli; z vsemi temi bom ponovil zvezo ljubezni, ktere nobena večnost več ne bo raztergala, v blagi deželi, kjer ura ločitve nikdar več ne bo bila, — o naš duh se koplje v tem premišljevanji, kakor v rajski zôri, in naše serce se napaja v zlatih kapljah nebeške rôse! Góri hočem, góri moram priti! na domu svojega očeta najdem vse, česar moje serce v dolini solz zastonj poželuje! Zato z Davidom rečem: „Če tebe, o (nebeški) Jeruzalem pozabim, naj pozabi moja desnica sama sebe. Jezik naj mi zastane, če se te vedno ne spominjam, in če ti, (nebeški) Jeruzalem, nisi moje pervo, nar večé veselje“!

S k l e p.

Tigran, Armenski kralj, je imel zalo, dobro ženo, ktero je preserčno ljubil. V vojski s Cirom je bila ž njim vred vjeta in v sužnost odpeljana. Ko ga Cir vpraša, koliko hoče dati, da bi ženo oprostil, mu Tigran odgovorí: Ko bi še eno kraljestvo imel, bi ne pomišljaj, ga zanjo dati. Zdaj pa, ker drugega nimam, kakor življenje, jej tudi to z veseljem v dar prinesem. Cir ves ginjen na ta odgovor njega in ženo spusti in mu še odvzeto kraljestvo nazaj da. Doma vpraša Tigran ženo, kaj ji je na Cirovem kraljevem dvoru nar bolj dopadlo; in žena mu reče: „Tisti, ki je bil pripravljen kri in življenje zame dati; in od tistihmal nimam za nobeno drugo

lepoto misel in serca, kakor le zanj“. Kaj pa hoče nam kristjanom bolj dopasti, kakor lepe srečne nebesa, ker nar slajšega počitka in vžitka ne bo ne konca, ne kraja! Za to lepoto naj nam goré misli in serca, in vanjo priti ga prosimo z besedami sv. Bernarda: „Tje gôri, o moj Zveličar, me vleci nejevoljnega, da me storiš radovoljnega; vleci me mudivšega, da me storiš tekočega“. Amen.

Pridiga za 6. nedeljo po veliki noči.

(Od nesreče tistih, ki resnice slšati nočejo; gov. J. A . . . st).

„To vam bodo storili, ker ne poznajo ne Očeta, ne Mene“. Jan. 16, 3.

V v o d.

98

Človek se dostikrat tako daleč zgubi, da tamoto za luč, krivico za pravico ima, in roko od sebe pahuje, ktera ga dušni pogubi oteti hoče. Priča tega so nam terdovratni judje. Jezus je prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega. Pa judje ga niso hotli spoznati, so ga sovražili, zaničevali, preganjali in poslednjič na križ pribili. Oni niso hotli poslušati naukov božjega učenika, da bi bli svojo dušno slepoto in grešnost spoznali; oni niso hotli iz dušne slepote spregledati, v kteri so tičali, niso hotli zapustiti poti pogubljenja, po kteri so hodili, in so roko od sebe pahali, ktera jih je rešiti hotla. Jezus pa vsegavedni je previdil, kako se bodo terdovratni judje tudi učencom zoperstavljali, kako sovražili in preganjali jih. In to Jezus v današnjem evangelji predpové. „Vi bote od mene in od resnice pričevali, jim pravi, kedar bo Duh resnice nad vas prišel; to da svét resnice ne bo spoznal, in vas, ki bote resnico oznanovali, bo sovražil in preganjal. Iz shodnic vas bodo devali; ura clo pride, da bo vsak, kteri vas umori, menil, da Bogu službo stori“. In zakaj se bo to zgodilo? Zato ker ne poznajo ne Očeta, ne mene; to je, zato ker v Boga, in v njega, ki ga je poslal in v resnico od njega oznanovano nočejo verovati“. — Stari pregovor pravi: Resnica sovraštvo napravi. Kako resničen je ta pregovor se že kaže, kar svét stoji, in se bo kazalo do krajev dni. To

je hotel Zveličar na znanje dati, ko je svojim učencom rekel: „To da bodo ljudje resnico sovražili, in tiste, kateri resnico oznanujejo; to sem vam hotel povedati, da se bote, nekaj spomnili, da sem vam jaz to pravil“. Koliko jih je tudi med nami, kateri enako judom resnice nočejo slišati, tudi takrat ne, kedar jim jo odkritoserčni prijatli ljubeznjivo in krotko povedó! Koliko jih je, kateri tiste od sebe zavračajo, kateri jim oči odpreti, in pot mirú in zveličanja pokazati hočejo! To je nam kristjanom v sramoto in v nesrečo; odtod tudi, da bo toliko duš pogubljenih, ktere je Zveličar za drago ceno svoje kervi odkupil. Zatoraj pravim danes: „Nesrečni tisti, ki nočejo resnice poslušati“. Od tega danes govorim; pripravite se!

Razlaga.

1. Kristjani moji! Ubogim in stiskanim na pomoč priti, žalostne tolažiti, nesrečnim solze sušiti, je resnično lepo delo keršanskega usmiljenja; to da še lepše delo je, za neumerjočo dušo bližnjega skerbeti, podučevati, opominjevati in posvarjevati in na pot čednosti in zveličanja pripeljati ga. Da to dobro delo kerš. usmiljenja svojemu bližnjemu skazujemo, smo vsi dolžni; zakaj sv. Pavl pravi: „Beseda Kristusova naj prebiva obilno med vami; z vso modrostjo učite in opominjajte se med seboj“ (Kol. 3, 16). To da veliko jih je, kateri tega nar večega, nar lepšega in nar boljšega dela kerš. usmiljenja, ki ga človek človeku skazati zamore, od svojega bližnjega nočejo sprejeti; veliko jih je, kateri resnice nočejo poslušati, in dobro želečega opominjevanja in svarjenja nočejo v svoje zveličanje obračati. Kralj David je hudo grešil; prerok Natan stopi pred njega, in mu naravnost pové: Ti si tisti mož, ki je storil veliko gerdobo. David ga je hvaležno poslušal, se serčno zgrevaj in poboljšal. Stopi pa ti pred grešnika, in reci mu: Ti si tisti mož, tisti človek, ki si nečistosti, jezi, opravljanju, pijanosti udan! povej mu resnico in v nar veči nevarnosti si, da si sovraštvo napraviš; zakaj nečistnik noče biti nečistnik, togotnež noče biti togotnež, opravljavec itd., pijanec noče biti pijanec. In kdor si serca vzame, da pregrehe takih ljudí odkrije in posvari, je ravno tako, kakor da bi z

ojstrim mečem ranil, ali pa ogenj v slamnato streho vergel. Če kdo misli, da to res ni, naj le roko na svoje lastno serce položi, in naj premisli, ali bi mogel prenesti, ko bi mu kdo naravnost v médočje rekel: „To je tvoja pregreha, to je tvoja strast, kateri si vdan; to je tista spačenost, ki te gerdega dela!“ Ali nismo nevoljni in razserdeni na takega človeka, ki nam resnico v obraz pové? — Taka se godí posebno božji besedi, ktera se iz tega svetega kraja, s prižnice oznanuje. Pridigar ne govori v svojem, ampak v Gospodovem imenu, ne govori svojo, ampak božjo besedo; on uči, opominja in svari kakor poslanec in služabnik božji, vse to dela, da bi tistim, katerim govori, k časni in večni sreči pripomogel; in vendar jih je veliko, kateri kakor nekdanji terdovratni in oslepljeni judje nočejo sprejeti njegovih besed. Če ravno božjo besedo še poslušajo, se to bolj iz navade godi, ali pa zato, da pridigarja presojujejo ali pa še clo zaničujejo. Nekteri pa božjo besedo namesti na se, le na druge obračajo, in med pridigo sami pri sebi natihoma pravijo: „To naj si ta in ta k sercu vzame, ta ima te pregreške na sebi, od kterih danes pridigar govori, mene to ne zadeva“. In tako božja beseda ne prinaša sadú, zato ker ljudje resnice ne morejo terpeti.

2. Zakaj pa vendar veliko ljudi noče resnice slišati, in ne morejo tistega, kateri jim jo pové? Zató ker so polni samolastne ljubezni, polni napuha; napuh pa resnice ne prenaša. Nekteri so tako samoljubni, da menijo, da nimajo nič na sebi popraviti, ali pa vsaj nobenemu ne dopuste, da bi njih pregreške imenoval in grajal. Če tudi sami pri sebi spoznati morajo, da niso prav storili, tega pa vendar nočejo, da bi tudi za njih pregrehe vedeli, in pred svetom hočejo pravični, pošteni ljudje veljati. Njih napuh, njih samolastna ljubezen enkrat nobenega ponižanja, nobenega posvarjenja prenesti noče. Od tod pa pride, da tistemu iz poti grejo, kateri jim resnico pové, in raji ž njimi prijaznost delajo, kateri jih zmiraj le povzdigujejo in zmiraj le hvalijo, če ravno je njih življenje še tako pregrešno in napačno. Ja, nekteri so od napuha in samolastne ljubezni tako oslepljeni, da so polni sovraštva proti tistim, kateri jim njih nekeršansko, krivično

življenje očitajo, ali pa še clo priložnosti iščejo, se nad tistim zmaščevati, kdor se prederzne, in jim resnico pové. Zato imajo tisti, kateri resnico oznanujejo, veliko preganjanja in terpljenja prestati. Tako je vselej bilo, in tako je tudi še zdaj. Da je to res, nam priča sto in sto izgledov.

Kristus je bil od velikega duhovna vprašan: Si ti res Sin božji? Je odgovoril: Jaz sem; in so ga zato v obraz bili. Ali zakaj je bil na križ prubit, in umorjen? Zato, ker je farizejem in pismarjem resnico pravil, ker je pregrehe njih serca odkril, in jim njih hinavščino očital. Zavoljo resnice so bli že preganjani in morjeni preroki starega testameta; zavoljo resnice je bila sv. Janezu kerstniku glava odsekana; zavoljo resnice so umerli aposteljni smert marternikov. Pa pokaj se sklicujem na priče starih časov, saj tudi še dandanašnji ni nič drugače. Če kak pridigar neprestrašen v stopinje svojega Zveličarja stopi, pregrehe naših občutljivih in spačenih časov oestro svari, ali pa hinavcom in hudobnežem šemo iz obraza potegne, o kako ga hudobneži zaničujejo, preganjajo, preklinjajo, černijo, ali pa še clo pri gosposki ložijo. Pa naj le preganja svét resnico, kakor hoče, resnica zmirej ostane lepa, in se nikoli ne da zatreti; in tisti, kateri resnico oznanuje, spolnuje svojo dolžnost, in ni se mu treba bati, kedar ga ljudje zavoljo resnice zaničujejo in preganjajo. Blagor vam, je rekel Jezus svojim učencem, kedar vas bodo kleli in preganjali, in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili zavoljo mene; veselite se in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih. (Mat. 5, 11.) Tistemu pa se je bati, kdor resnico sovraži, in je noče poslušati.

3. Tak je nespameten človek, in samega sebe nesrečnega dela. Modri kralj Salomon pravi: „Kdor svarjenje ljubi, ljubi modrost; kdor pa svarjenje sovraži, je nespameten“. (Prip, 12, 1.) Veliki svetniki so ljubili svarivne besede. Sv. Krizostomu je stara ženica nekđaj povedala, da njegovih pridig ljudstvo ne zastopi, ker so preučene; kmalo je drugače pridigovati začel, in njegove pridige so bile od zdaj tako razumljive in sercne, da so ga „Zlatoust“ imenovali. Od sv. Ambroža pripovedujejo, da je to vselaj za nar večo dobroto spoznal, kedar ga je kdo njegove pregreške opomnil. Sv.

Karl Baromej je še clo dva duhovna postavil, naj na vse njegove djanje in nehanje gledata, in ga na vsak pregrešek opominjata. Tako veliki svetniki so radi imeli, in so še clo za nar večo dobroto spoznali, če jim je kdo resnico povedal, in jih zavoljo njih pregreškov posvaril; ali ni potlej nar večá nespamet, če mi resnico sovražimo in tistega, kateri nam resnico pové? —

Kdor resnico sovraži, se pa tudi samega sebe nesrečnega stori, ker ne spozna, kaj mu v zveličanje služi. Sveto pismo pravi: Kdor svarjenje zaverže, svojo dušo zaničuje“ (Prip. 15, 32), in, „Temu, kateri življenja pot zapusti, podučenje hudo stori; kateri svarjenje sovraži, bo umerl“ (Prip. 15, 10), to se pravi: Kdor greši, mora svarjenje in kazen terpeti, če pa svarjenje in kazen zaničuje, bo pogubljen. — Judovski kralj Joas ni hotel preroka Caharija poslušati, ki ga je svaril, naj nikar ne pripusti malikov moliti, kakor so pervaki ljudstva od njega tirjali, in Caharija je zavoljo tega kralju nesrečo napovedal. Joas je še clo preroka v preddvoru tempeljna kamnjati ukazal. Pa kmalo je prišla nesreča, ki jo je prerok Caharija napovedal. Sirski kralj je prišel z vojsko v Jeruzalem, je rekel ravno tiste molikovavske pervake pomoriti, in je grozno veliko ropa seboj nesel v Damask. Joas pa je bil ranjen, in kmalo potem od svojih lastnih služabnikov umorjen. — Kralj Sedekija ni hotel poslušati glasú sv. Duhá, ki je skoz usta preroka Jeremija k njemu govoril: zato ga je pa tudi strašna kazen zadela. Bil je od Babiloncov vjet, dva njegova sina sta bla vpričo njega umorjena, in Sedekija sam je bil na obéh očesih oslepljen, z verigami oklenjen in na Babilonsko odpeljan. — Judovsko ljudstvo ni hotlo Jezusa poslušati; pa spolnile so se nad tem ljudstvom besede sv. pisma: „Kdor svarjenje zaverže, zaničuje svojo lastno dušo. Kdor svarjenje sovraži, bo umerl“. 37 let po Kristusovi smerti je prišla nad to nesrečno ljudstvo taka strašna šiba božja, da ves svét take ne pozná. Na tavžente judov je prišlo ob življenje, na tavžente jih je blo v sužnost prodanih, mesto Jeruzalem je bilo pokončano, in tempelj razdjan, da ni kamen na kamnu ostal; in še zdaj živé judje po vsem svetu razkropljeni, in pričajo, kako resnične so besede sv. pisma:

„Nad človeka, kateri svarjenje terdovratno zaničuje, bo pogubljenje prišlo, in ne bo mu pomagati“. (Prip. 29, 1). To je tudi poskusil nekdanji Rimski cesar Valens. Ta cesar je bil arijanskemu krivoverstvu udan, in je divjal med Kristusovo čedo, kakor volk med ovci. Prišel je pa nekega dne Izaci, pobožen in svet mož, gnan od sv. Duha k njemu, in je povedal cesarju, kar mu nobeden povedati ni smel. „O cesar, mu je rekel, če svojega življenja ne spreoberneš, in katoličanom cerkev nazaj ne poverneš, ktere si jim po sili pobral, ne boš več nazaj na dom prišel, ampak boš v vojski umerl“. Cesar se posmehuje temu prerokovanju, in ukaže puščavnika pred vrata vreči. Drugi dan Izaci spet pride in svarí še resnobiše, in mu žuga, da bo pogubljen, če od svojega hudobnega početja ne odjenja. Cesar se je razserdil, je zaničeval žuganje, in je zapovedal, naj sitnega človeka nič več pred njega ne spusté. Tretji dan, ko se je cesar ravno na konja vsedel, da bi bil v vojsko šel, pride Izaci spet proti njemu, prime konja za berzde, in svoje opominovanja in svarjenja še bolj serčno ponavlja. Na to se cesar močno raztogoti, in zapové Izacija v ječo vreči, da bi tam čakal, in po vojski prejel, kar je zaslužil. Pa kaj se je zgodilo? Zgodilo se je, kakor pisano stoji: Nad človeka, kateri svarjenje terdovratno zaničuje, bo naglo pogubljenje prišlo, in ne bo mu pomagati. Cesar gre v vojsko, je prisiljen bežati, se v neko kmetiško bajto skrrije, ta je bila zažgana, cesar živ zgori, v svojem krivoverstvu umerje, in se večno pogubi.

S k l e p.

Zatoraj, ljubi moji! terdno danes sklenimo, učiti in svariti, klicati in opominjati, kjerkoli je potreba in kolikor le premoremo: to je nar pervo in nar zlahtnejše delo kersanske milosti! Pa tudi serčno krotimo samolastno ljubezen in gerdi napuh, da nas ne omotita, kedar nas kdo uči in svarí, klice in opominja; oh to bi bila za nas nar večja, ja večna nesreča. Resnica naj velja vselaj in povsod, in resnica nas popelje k Jezusu, ki je večna resnica! Amen.

Pridiga za binkoštno nedeljo.

(Kaj je zdala prva pridiga sv. Petra; gov. J. A. . st.)

„Možje bratje! kaj nam je storiti? Peter pak jim je rekel: Spokorite se, in daj se sledni zmed vas kerstiti v Imenu Jesusa Kristusa“. Ap. dj. 2, 38.

V v o d.

Že čez 50 dni je preteklo, kar je bil Jezus križan. Veči del ljudstva so že nanj pozabili, ali če so še kej od njega govorili, so ga imeli kakor goljufa, kakor lažnjivega preroka. In glej na nagloma so bili Gospodovi učenci svetega Duha napolnjeni, slišal se je močen šum, ves Jeruzalem se je zašel k hiši, od koder je prišel, vidili so učence Jezusove nadušene, slišali so Galilejce neznane jezike govoriti; vse stermí, in nobeden ne vé, kaj to pomeni. In zdaj stopi Peter med zbrano ljudstvo, in jim serčno zapridiguje in pove, da ta Jezus iz Nacareta, kateri je s toliko očitnimi čudeži skazal, da je od Boga poslan, kterega je pa nehvaležni narod kakor zapeljivca ljudstva tako sramotno križal, je od mertvih ustal, je v nebesa šel, je bil na božji desnici povišan, in je njim, svojim učencem, svojega svetega Duha poslal, kterega dela zdaj vidijo in slišijo. Tako je Peter govoril z vso gorečnostjo, in v jezikih, kterih se nikoli ni učil. Kaj takega je moralo pretresti vse, ki so ga slišali. Tudi za nas, ljubi moji, je zlo podučljivo, kar je ta imenitna pridiga pri Judih napravila. Na to vprašanje :

„Kaj je prva pridiga sv. aposteljna Petra pri njegovih poslušavcih zdala?“ vam hočem danes odgovoriti; pripravite se!

Razlaga.

1. „Sejavec je šel seme sejati, tako pripoveduje ljubeznivi Jezus, in ko je sejal, ga je nekaj padlo poleg pota, in je bilo pohojeno, in ptice neba so ga pozobale. In drugo je padlo med ternje, in ternje ki je ž njim vred rastlo, ga je zadušilo. In drugo je padlo v dobro zemljo, in je zraslo in storilo stoteren sad.“ (Luk. 8, 4...) Kar je Jezus v tej priliki tako lepo povedal, se je tudi pri prvi Petrovi pridigi na tanko

dopolnilo. Nekteri, ki si čudne prigodbe niso vedeli razjasniti, so zaničevaje rekli: Ti ljudje so pijani. Tako nasprotno, tako zaničljivo so ljudje govorili od takih reči, katerih niso trohice ne umeli. In ravno tako se še zdaj godi. Dasiravno je veliko milijonov ljudi, katerim je sveta vera nar drajši zaklad njih serca, katerim je božja beseda nar večje veselje in nar slajša tolažba na zemlji, jih je vendar le tudi neizrečeno veliko, kateri za božjo besedo ne marajo, in na božje reči nič ne porajtajo, in zaničljivo od njih govoré. Poslušavci moji! tako je zmiraj bilo, tako je zdaj, tako mora biti, saj je predpovedano, da se bo tako godilo. Nad tem se ne bomo serdili, kakor se tudi sv. Peter ni serdil nad tistimi poslušavci, ki so ga zaničevali, Jezus se bo na sodni dan vsemu svetu razodel, takrat bo še enkrat in zadnjikrat zapridigoval, takrat gotovo ne bo nobenega zaničevavca. — Mi hočemo rajše to premisliti, kar je Petrova pridiga v sercih dobrih ljudi storila.

2. Ko so Petrovo pridigo slišali, pravi sv. pismo, jih je v serce zbôdlo (ap. d. 2, 37). Že s tim jih je Peter precej v začetku za se pridobil, da jih je tako prijazno, tako serčno nagovoril. Ko je imé Jezusa Nacarenskega izrekel, so svoje ušesa še bolj nategnili, njih serce se je omečilo, ko je od smerti tega dobrotljivega moža govoril. In ko je zdaj njegovo ustajenje oznanoval, povzdignil svoj glas in zaterdil, da Jezus je obljubljeni Mesija, da je Odrešenik ljudstva in vsega človeškega rodu, jih je velika žalost obšla. Mi smo svojega Odrešenika zaverгли, svojega Odrešenika smo krizali — ta misel je njih dušo kakor blisk zadela. To da le žalovati in zdihovati še ni zadosti, le malo serce ogreti, le kratko kaj svetega misliti in čutiti, s tim še ni nič pomagano; zaslišana beseda božja se mora tudi v djanju spolnovati, kakor so jo Petrovi poslušavci spolnili. Oni niso dolžili Kajfa in Pilata in drugih sodnikov in starašinov ljudstva, da so nedolžnega Jezusa umorili; niso sami sebe izgovarjali, da so bili zapeljani; niso rekli, da Petrova pridiga je te ali une zadela, nak, le sami na se so mislili, sami sebe so za grešnike spoznali, in nič jim ni bilo bolj pri sercu, kakor to, kako da bi odpušcanje grehov zadobiti in zopet poravnati zamogli, kar so hudega storili.

3. Vi moške, ljubi bratje, so prosili aposteljne, kaj nam je storiti? Mesija smo zavergli, svojega Odrešenika smo umorili — povejte, ljubi bratje! ali ni nobene pomoči več za nas? Ali zamoremo še odpuščanje grehov zadobiti? — Tako so vprašali. Tako misliti in tako vprašati bi mogli tudi mi, če nam je mar in resnica, da se poboljšamo. To je dobro znamenje, kadar nam kaka pridiga k sercu gre, nas pretrese in do solz gane; toda solzé še niso poboljšanje, poboljšanje se mora v delih pokazati. — Če pri kaki pridigi solzé točimo, in zato mislimo, da smo že boljši, zraven pa na druge ljudi mislimo, in želimo: „da bi bil pač tudi ta ali uni, ta ali una v cerkvi, da bi bil pač tudi ta ali uni, ta ali una pridigo slišala,“ in drugega nič ne storimo, se zares strašno goljfamo. Kdor pravo žalost ima, le sam na se misli, prava žalost se mora v delih kazati, in mora k poboljšanju priganjati. Tako žalost so imeli tisti Judje, ki so Petra poslušali. Na vprašanje: Kaj nam je storiti? jim je Gospodov apostelj odgovoril, kakor da bi jim bil Gospod sam odgovoril. Ni jim rekel: Vi se ne morete več z Jezusom spraviti; čas rešenja je minul, za vas ni gnade več; nak tako jim ni govoril, ampak rekel jim je: „Spokorite se in daj se sledni zmed vas kerstiti v imenu Jezusa Kristusa k odpuščanju grehov“ (ap. dj. 2, 38). — Tako je tudi nar večim grešnikom še gnada na ponudbo. Veče in strašnejše hudobije še ni bilo, kar svet stoji, kakor je bila ta, da so križali in umorili Sina božjega. In vendar so tudi morivci Sina božjega še zamogli odpuščanje grehov zadobiti, odpuščanje po ravno tistem, kterege so križali, po Jezusu. Da so le svoje življenje poboljšali, in v Jezusa verovali, pa so bili rešeni.

4. In to so storili. — „Vsi, kateri so Petrovo govorjenje sprejeli, so bili kerščeni, pravi sv. pismo; in takih je bilo grozno veliko. Nič manj, kakor tri tavžent se jih je dalo kerstiti, in so še tisti dan kristjani postali. Nikar ne mislite, poslušavci moji! da prestopiti h keršanski veri je bila lahka reč; za to je bilo potreba veliko serčnosti in stanovitnosti. Ko so se v imenu Jezusovem kerstiti dali, so Jezusa očitno spoznali za svojega Gospoda in Odrešenika; ravno tistega moža, ki je bil pred 53 dnevi od poglavarjev ljudstva kakor goljuf križan, in to v Jeruzalemu, kjer so tisti poglavarji prebivali, kjer je

ta Jezus križan bil. Zares, to je bilo grozno nevarno, in ti ljudje so zavoljo svoje vere morali pripravljene biti, zaničevanje in preganjanje in še clo smert preterpeti. In vendar so še tisti dan k Jezusovi veri pristopili. Oni niso hotli še le svoje zlahte in svojih prijatlov in znancov ali še clo svojih judovskih duhovnov za svēt vpraševati; oni niso še le pomišljevali, če bi to ne bilo preveč nevarno, oni so le glas svoje svesti poslušali. Zjutraj ob devetih so bili še Judje, in zvečer je bilo že vseh tri tavižent kerščenih.

Povejte mi, poslušavci moji! ali ti ljudje niso lepo ravnali? Ali pa ravnamo tudi mi tako? Saj slišimo tudi mi marsiktero pridigo, in naše serce je tudi nekterikrat ginjeno, da moramo sami sebi reči: Ja, to je res, to tebe zadeva! ti nisi prav ravnal! Ali smo pa tudi pokorni glasu svojega serca? O kako lepo bi bilo, ko bi to storili! V nedeljo zjutraj bi slišali, in v nedeljo popoldne bi že v djanju dopolnili! Če imamo krivično blago, v nedeljo zvečer bi ga spet tisti imel, čigar je; če smo imeli sovraštvost s svojim bližnim, v nedeljo zvečer bi bili že spravljene ž njim; če imamo pregrešno znanje, v nedeljo svečer bi bile zaveze pregrešnega znanja že raztergane... Kako lepo bi bilo, pravim jaz, ko bi bilo tako, ko bi se beseda božja tako v našem zaderžanju kazala! In tako bi se moglo goditi, ali se pa godi tako, veste vi vsi. Da se ne godi tako, mi ni treba še le praviti. In vendar bi bilo neizrečeno potrebno, da bi precej storili, k čemur nas serce priganja. Mi bi se ne smeli še le posvetovati, kaj bodo ljudje k temu rekli: tako Judje binkoštni praznik niso vprašali, njim je bilo le na tem ležeče, da so Bogu dopadli, hvale ali graje ljudi niso nič porajtali. — Mi bi se ne smeli še le s svojimi nagnjenji posvetovati, ali se jim prileže ali ne; storjeno mora biti precej, kakor hitro božji glas zaslišimo, naj hude nagnjenja vpijejo, naj se ustavljajo, kakor hočejo. Nobena reč naj nam ne bo tako ljuba, da bi je radi ne zapustili, nobene zaveze naj ne bojo tako terdne, da bi jih radi ne raztergali, kadar Bog nas kliče.

S k l e p.

O ljubi moji! da bi pač tudi naše pridige pri vas toliko sadu prinesle! Res je, da noben Peter, noben apostel, k vam

ne govori, to da to, kar vam mi pridigovamo, so besede apostelnov, so besede in opominovanja Jezusove. In resnično, kar ste storili na besedo nar manjšega izmed nas, vzame Jezus ravno tako, kakor da bi bili na njegovo besedo storili. Amen.

Pridiga za binkoštni pondeljek.

(Gnada božja nar večā dobrota; gov. A. P.)

„Tudi na nevernike je bila milost svetega Duha razlita“; dj. apost. 10, 45.

V v o d.

Binkoštni prazniki nas opominjajo posebno gnade in milosti božje, ktero nam sv. Duh deli. Jezus Kristus nam je gnado in milost božjo na znamenju sv. križa pridobil, sv. Duh nam jo pa deli v sv. zakramentih svete katoljske cerkve. Tudi mi vsi smo bili posvečeni v zakramentu sv. kersta, smo bili prerojeni v otroke in ljubeje božje, postali smo bratje Jezusovi, tempeljni sv. Duha, in dediči večnega zveličanja. Ta neskončna dobrota gnade božje se nam je pomnožila, kedar smo prejeli sv. birmo ali kak drug sveti zakrament. Oh, da bi le vsi kristjani spoznali, koliko da je vredna gnada božja! Pa kako žalostno je, da jih je toliko, kateri te visoke vrednosti gnade božje ne spoznajo, in te nar večē in perve dobrote ne porajtajo.. Zatoraj hočemo danes le kratko premišljevati in si k sercu vzeti, „kolika dobrota da je gnada ali milost božja“. O sv. Duh, pridi in razsveti našo pamet in ogrej naše serce!

R a z l a g a.

Gnada božja je nebešk dar, kateri

1. Človeka oblažuje ali požlahtnuje, in ga nad vse stvari na zemlji povzdiguje. Toraj pravi sv. apostelj Peter: „Gospod nam je nar večē in nar drajšē obljube dodelil, po katerih božje nature deležni postanemo“ (II. Petr. 1, 4) Oh, ali je mogoče, da ljudje, katoljski kristjani, bi ta nebeški dar, to nezumno vrednost tako malo obrajtali? Ali jē mogoče, da bi katoljski kristjani to, kar je nar drajšē, za zemeljske,

minljive reči prodajali? Ali je mogoče, da bi katoljski kristjani za nerodno, živinsko veselje visoki časti, božji otroci biti, se odpovedali?

Ravno to pa je 2. imenitna lastnost gnade božje. Bog tiste, kateri njegovo gnado imajo, za svoje ljube otroke spozná, kateri kakor sv. apostelj Janez pravi, „niso iz kervi, ne iz volje mesá, ne iz volje možá, ampak so iz Boga rojeni“. Bog tiste, kateri so v stanu njegove gnade, za svoje otroke ima, pravi sv. Ludovik Granaški, ktere s serčno ljubeznijo opominja, naj ga iz celega serca očeta imenujejo; on jih za svoje otroke ima, ktere kliče rekoč: „Ktera mati bo pozabila svojega otročiča? in ko bi tudi ona nanj pozabila, da bi se ga ne usmilila, jaz vas ne bom pozabil“.

Gnada božja 3. kristjana v prebivališče božje, v živi tempelj sv. Duha naredí; ona je življenje duše, ker brez nje je duša mrtva, le po njej večno življenje doseže. Če toraj, ljubi moji, telesno življenje več obrajtate, kakor vsako drugo dobroto na zemlji, kako visoko potem še le dušno življenje ceniti morate! Ko duša teló zapustí in se od njega loči, se truplo ne gane, je brez življenja, vso lepoto zgubi, in červi ga snedó. Pa še veliko bolj žalostno je, kedar duša gnado božjo zgubi; ker, kedar gnade nima, ji je vzeta vsa njena lepota, je Bogu in angelom v gnjusobo. Oh, kolika nespamet! tako drago življenje zapraviti, zato, da se grešni sladnosti ne odpové, da poželjenja in strasti ne premaguje. Mili Bog! koliko si ljudje prizadevajo, da bi telesnega življenja ne zgubili, tega minejočega življenja, ki ga na zadnje vendar le zgubiti morajo! Pravični Bog! s koliko večo pridnostjo bi si prizadjati imeli, da bi dušno življenje, življenje gnade božje ohranili, ktero bo večno ostalo, in ktero ohraniti je tudi v naši moči!

Gnada božja pa 4. duši ne podelí samo življenja, ampak tudi lepoto in prijetnost. Kaj je vsa telesna berhkota, naj bo še tolikšna, proti lepoti duše, ki je z gnado božjo ozaljšana? Če pa, ljubi kristjani! telesno berhkoto tolikanj obrajtamo, da bi se zanjo podali v sto in sto težav, nadlog in nevarnost, ali ni potem po pravici, da toliko bolj za nebeško lepoto duše marsikaj preterpimo in prestanemo? Lepota,

ktero duša v stanu gnade božje ima, kakor sv. Ludovik Granaški pravi, je tolikšna, da se ž njo ne prijetnost zelenega poljá, ne blišoba zlatá in dragih kamnov, ne svitloba solnca, mesca in zvezd primeriti ne da.

Gnada božja 5. vterdi in okrepča dušo s čednostmi, ktere iz nje poganjajo. Te čednosti so po besedah sv. Ludovika Granaškega enake lasom močnega Samsona; v njih ni le lepota, ampak tudi krepost duše. Zatoraj angeljske trume, ko Marijo, gnade polno, proti nebu vzdigovati se zagledajo, z začudenjem kličejo: „Kdo je ta, ktera ustaja kakor juterna zarja, lepa kot luna, izbrana kot solnce, strašna kot zverstena vojskna truma“ (Vis. pes. 6, 9.)? Gnada božja, pravi sv. Tomaž Vilanovčan, je enaka močnemu oklepu, kateri kristjana od glave do nog oboroži, vterdi in ozaljša; kateri mu tako moč in krepkost podelí, da vse hude duhove, vse grehe svetá premagati zamore.

Gnada božja 6., takó pravi sv. Ludovik Granaški, človeka Bogu tako dopadljivega dela, da mu (razun greha) vse, kar spremišljeno stori, večno življenje pripravlja. Gnada je, ki pot proti nebesom ravná, ona je, ki jarm božjih zapoved polajšuje; ona je, ki kristjana na poti čednosti nagloma naprej pelje; ona je, ki to, kar se nam je poprej težko zdelo, lahko naredí; ona je, ki vse naše dušne moči zvišuje; ki naš um razsvitljuje, našo voljo vnema, naš spomin ohrani; ona je, ki čistost in ponižnost brani in varuje. Gnada božja je za dušo to, kar je kralj za svoje kraljestvo, kar je vodja za svojo vojsko, kar oče za svojo hišo, kar učenik za svojo šolo, kar pastir za svojo čedo.

S k l e p.

Gnada božja kakor drag biser vse čednosti vedno spremlja in zaljša; kdo bi potem modrosti tistega evangeljskega kupca ne posnemal, kateri je vse prodal, kar je imel, da je dragi biser kupil? O da bi pač kristjani ta dragi biser, gnado božjo po vrednosti obrajtali! Kako visoko, ljubi moji, jo ceniti moramo, iz tega previdimo, ker se angelji tako neizrečeno veselijo, kedar človek na zemlji gnado božjo doseže. Resnično, pravi sv. Ambrož, resnično bi si že zavolj tega

neutrudoma zanjo prizadevati morali, da bi angelom veselje napravili. Naj kdo tudi kraljestvo dobí, angeli se med sebé od tega ne menijo, in staršem njegovim zavrlj tega nobene sreče ne vošijo. Kedar pa kdo gnado božjo doseže, se vsi angeli veselijo, veselijo se vse nebesa, vse mu voši srečo. Če pa angeli v nebesih gnado, ki jo človek zadobí, tolikanj čislajo, zakaj bi je ljudje na zemlji visoko ne čislali? Kakor se je čuditi, da angeli, akoravno so v nebesih, iz gnade, ktera se nam podelí, novo veselje dobivajo, ravno tako se je čuditi, da mi, ki tako daleč od prave domačije v sužnosti zdihujemo, nad čim drugim, kot nad gnado, veselje imajo. Neznano je to, da kdo brez gnade vesel biti zamore! Strašno je, da se komu v smertnem grehu še jesti, piti, smejati ljubi! Kako je v stanu kdo še vesel biti, ako vé, da je nebeške erbščine obropan, sovražnik božji, suženj hudičev, da je v večno pogubljenje obsojen! Oh, za takega nesrečnega ni druge rešivne pomoči, kot solzé in pokora! Jokajmo tedaj, preljubi moji, solzé pokore, da se bodo angeli veselili. Nad tem se jokajmo, ako smo gnado božjo zapravili; in ne nehajmo žalovati in jokati, dokler jo po resnični pokori spet dosežemo. Kerubimi in Serafimi, viši nebeski duhovi, naši angeli varhi, vsi angeli božji se bodo potem nad nami veselili, neizrečeno veselili in nam iz serca srečo vošili. Amen.

IV. Pridiga.

(Maria dicitur virgo virginum: 1. quia prima; 2. quia purissima; 3. quia antesignana et excellentissima protectrix virginum.)

„Sveta devic devica, za nas Boga prosi;“ 3. v. Lavr. itl.

V v o d.

Prekrasne in drage so krone, ki jih nosijo kralji in kraljice, cesarji in cesarice. Pripoveduje se, da je cesar Rudolf II. si dal krono narediti, ki se je cenila na veliko tavzent, le prelijala se je rubinov, demantov in biserov, ki so bili v njo vdelani. Silno draga mora biti tista krona turškega cesarja, od ktere se bere, da je en sam zlahten kamen v njej

še več kot pol milijon našega dnarja vreden. Kaj ne, prekrasne in prevelike vrednosti! Zdaj pa poglejmo v borno bajtico, vidimo tam ubogega pastirčka ali revno deklo na parah ležati; nosita na glavi rožmarinov venček, kajti svojo nedolžnost in čistost sta zvesto ohranila. Ali mar tudi ta krona ni prekrasna in velike vrednosti? Pogledjte še enkrat cesarsko krono, okoli nje stojé napisane Salomonove besede: „O ničemurna ničemurnost! O prazna praznota“! Na rožmarinovem venčku nam pa nasproti miglajo zlate besede: „Oh kakšina krona je krona devic“! Te lepote vsi ginjeni sveti cerkveni učenički ne najdejo besed, da bi sveto čistost in devištvo živo popisovali in hvalili. Sv. Ciprijan pravi: „Stanovitni v čistosti in device, vi ste angeljem božjim enaki“. Sv. Jeronim piše: „Device so angelji božji na zemlji“. In prelepo popisuje sv. Janez v svojem skrivnem razodenju, kar je vidil v nebesih: „Vidil sem: in glej! Jagne je stalo na gori Sijon, in ž njim 140,000, ki so njegovo ime imeli, in ime njegovega Očeta je bilo zapisano na njih čelih. In slišal sem glas od neba, kakor šum veliko vod, in kakor bobnenje velikega gromenja, in ta glas, kterege sem jaz slišal, je bil kakor citrarjev, ki na svoje citre bijejo... In oni so peli kakor neko novo pesem... in nihče ni mogel te pesmi peti, kakor unih 140,000. Ti so, kateri niso z ženami ognjušeni; zakaj oni so device. Oni gredó za Jagnetom, kamor koli gre. Oni so kakor pervine izmed človekov Bogu in Jagnetu odkupljeni“, skr. razod. 16, 1. Tako srečne in zveličane so vse čiste device; kaj pa še le bo z Marijo, od ktere sv. Duh pravi: „Vsa lepa si moja prijateljica in madeža ni na tebi“, — „kakor lilija med ternjem, taka je moja prijateljica med drugimi hčeramí“, Sir. 4, 7, 2, 2. Kaj še le bo z Marijo, od ktere sv. cerkev pravi: „Sveto, neomadeževano devištvo; ne vem, kako bi te hvalil in povzdigoval“, kaj še le bo z Marijo, ktero sv. cerkev imenuje devic Devico? Ta priimek hočemo danes premišljevati in jaz vam pokažem:

„Zakaj sv. cerkev imenuje Marijo devic Devico“? Pripravite se vi, — ti Marija, devic Devica, bodi češčena!

Razlaga.

Veliko tavžent in tavžent duš se je že ločilo od tega svetá, ki so bile čiste device, šle so pred božji tron in nosijo prečudno lepo krono svetih devic. Ali med vsemi se le ena imenuje: Devic Devica, in ta je Marija, deviška mati našega gospoda in odrešenika Jezusa Kristusa. In zakaj le ona?

1. Zato, ker je Marija bila prva vseh devic. Bog je bil že prvim staršem v paradizu obljubil poslati odrešenika. Prišel je bil čas, da je Bog hotel dopolniti to svojo obljubo. Pa treba je svojemu Sinu, neskončno svetemu in čistemu, poiskati mater nar čistejšo, nar svetejšo in popolnoma deviško, kakor je bilo že prerokovano po preroku Izaiju 7, 14: „Glejte! devica bo spočela, in Sina rodila, in mu bo dano ime Emanuel, Bog z nami“. Izvolil si je ubogo devico Marijo. Podelil jej je vse bogastvo svojih gnad in milost in jo čudno razsvetil, da je spoznala, kako prežlahten in vreden da je deviški stan pred božjim obličjem. Zatoraj je že koj v zgodni mladosti Bogu obljubila, vse svoje življenje nedolžno in deviško živeti in je to svojo sveto obljubo v tempeljnu očitno pred Bogom ponovila in poterdila. Tega pa še ni storila živa duša pred njo. Res je, da so tudi že v stari zavezi nekteri pravični svojo čistost in devištvo do smerti ohranili, postavim: Elija, Elisej, Jeremija, Daniel in še drugi; pa te bogoljubne obljube vednega devištva niso storili. To je Marija nar poprej storila, zatoraj je ona devic Devica. — Preljubi moji, oh, ko bi tudi mi spoznali, koliko vredno je pred Bogom nedolžno in čisto življenje, koliko devištvo pred Bogom velja: „O kako lep je čist rod, ki se čednosti sveti! zakaj njegov spomin je večni; ker pri Bogu in pri ljudeh hvalo ima.“ Modr. 4, 1. Kdo bi se pa ne zavzel, kdo bi ne stermel vidivši, kaka se sedajne dni po svetu godí. Mladenči in dekleta nemarno in brezskerbno zapravljajo svojo nar večo lepoto, svoje nar dražše blago, hitro se ločijo od srečne trume čistih devic, in zapuščajo pot, ki ga je hodila Marija, vseh devic Devica! — Kleopatra, v starodavnih časih kraljica Egiptovska, je povabila Antonija, vojvoda Rimske vojske in mu napravila bogato in krasno gostijo. Pa kaj

še zmisli ženska zapravljivost in nemarčnost?! Pri večerji si sneme iz ušesa nek biser, ki je bil po našem pet sto in petnajst tavžent goldinarjev vreden. Dene ga v jesih, da se je raztopil, in ponudi to drago in čudno pijačo Antoniju. Lahko se je ta pohvalil, da take drage pijače še ni pokusil nihče. O stražna zapravljivost! Pa veliko več vredno je še prežlahtno devištvo, od kterega pravi Modri v sv. pismu 7, 8.: „Ljubše mi je bilo, kot kraljestva in kraljevi sedeži, in od bogastva sem sodil, da nič ni v primeri do njega“. In to sveto in prežlahtno blago se naše dni tako malo porajta in varuje! Oh točite kervave solze! Oh, slepota je strašna, nesreča je velika! Ti pa, Marija! vseh devic Devica! prosi za mojo faro, da vsaj prihodnja mladina spozna, koliko da je vredno nedolžno in deviško serce, in ga čisla in varuje kot svoje nar večje blago! — Marija je devic Devica:

2. ker je ona med vsemi devicami nar čistejša. Angelj Gabriel je pozdravil Marijo „gnado polno“. Bog — neskončno usmiljeni jej je podaril svojih gnad in milost toliko, da se je Marija svetila v prelepi popolnosti vseh čednost. Zatoraj je bila tako deviško čista, da je njena čistost bila visoko povzdignjena nad vso človeško, ja clo še nad vso angeljsko čistost. Od nje veljajo besede sv. Duha: „Veliko hčer je spravljalo bogastva, ti pa si vse presegla“, Prip. 31, 29. Marija je bila prečista devica po telesu in po duhu; devica v pogledu in po vseh počutkih; devica v mislih in v željah; devica v besedi in v djanju, devica pred Bogom in pred ljudmi. Kako se je tresla za njeno devištvo, nam priča sv. evangelje. Angelj Gabriel jej oznanuje, da bo spočela in sina rodila. Vsa plašna, vsa skerbna za Bogu obljubljeno čistost reče angelju: „Kako se bo to zgodilo, ker moža ne poznam“? Še le potem, ko jej angelj zaterdi, da bo po božji vsemogočnosti mati postala, zraven pa svojega devištva ne zgubila, da bode mati in devica, še le potem je djala: „Glej! Dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi“, Luk. 1, 26. Tako nedolžna in deviško čista je bila Marija, zatoraj je devic devica. — Preljubi kristjani! v grehah smo vsi spočeti in rojeni, pa pri sv. kerstu smo postali čisti in nedolžni kot angelji božji, oblekli so nam belo obla-

čilo lepe nedolžnosti. O preljube deviške in nedolžne duše, žlahtni cvet Jezusove cerkve, predragi sini in hčere Marije, ki je devic devica, o poslušajte glas svojega dušnega pastirja, ki vas preserčno želi nekdam gledati o presrečni družbi vseh čistih devic: Varujte skerbno svoj nar žlahtnejši zaklad, ki ga pa tudi nosite v persternih posodah, ogibajte se grešnih priložnost, zakaj večna resnica pravi: „Kdor nevarnost ljubi, v nevarnosti tudi konec vzame“. V ta namen še pa ni zadosti, se le zunajnih priložnost varovati, treba se je ogibati notrajnih in nevidnih, ki so še veliko nevarnejše. Treba je po Marijnem zgledu v serce zasaditi notrajno ponižnost v mislih, zunajno ponižnost v noši in obnašanju, — pravo modrost, ki le želi Bogu dopasti in svojo dušo zveličati, — sveto pokorščino, ki lepo spolnuje vse božje in cerkvene zapovedi, — keršansko ljubezen, ki ljubi Boga nad vse, in bližnjega kakor sam sebe, — terdno zaupanje v Boga, ki nobenega ne da skušati nad njegove moči, gorečo molitev, ki si pridobi božje pomoči v vseh potrebah in skušnjavah, vse to je treba v serce zasajati, da si ohranite svojo deviško nedolžnost, zraven pa ne zabite vsak dan zdihovati in klicati k tisti, ki je vseh devic Devica! — Marija se slednjič imenuje „devic devica“,

3. ker pred devicami bandero nosi, kakor sv. Avguštin pravi. Za Marijo prečisto devico gre neštevilna rajda deviških duš, ki so svojo deviško nedolžnost stanovitno ohranile do smerti, ja rajši prelile svojo kri, preterpele strašnih muk in bolečin in storile grozovito smert, da so le Jezusu, nebeškemu ženinu, zveste ostale! Tega so se pa naučile od Marije prečiste Device. Prišli so Izraelci popotovaje iz Egipta do rudečega morja. Mojzes udari s svojo palico, in morje se prečudno razpara in se na obeh straneh kot nepremakljiva stena postavi. Ljudstvo si ne upa podati se na nov tako čuden pot. Mojzes pa stopi popred in vse moštvo dere za njim. Zdaj pridejo na versto žene, ki vsa plahe in zbežne gledajo za možmi. Marija, sestra Mojzesova jim pa serčnosti da, stopa pred njimi in vse žene hodijo po čudnem, poprej neznanem

potu. Ravno tako je Marija, mati Jezusova, pokazala nov, poprej neznan pot. Obljubila je Bogu svoje devištvo, ostala do smerti devica prečista, in glejte! ljudje obojega spola derejo za njo in kličejo: „O Marija! tvoje ime, tvoje devištvo je kot izlito olje, — tekli bomo za teboj po dubu tvojih mazil“, vis. p. 1, 3. In zares, sveta katoljska cerkev šteje na tavžente in tavžente pobožnih duš, ki so za Marijo hodile po ternjevem potu devištva in nedolžnosti. Oj samotne votline, oj visoke gore, oj nizke doline, oj tamni gojzdi, oj odročne puščave in tudi vi posvečeni samostani in katoljske družbe, tudi vi se smete pohvaliti, da ste imeli in še imate vse živo prebivavcov, in da ste poslali in še pošiljate obilno čistih deviških duš v svete nebesa. Njim vsem je Marija — devic devica — bandero nosila in v njih vojski jim je bila vojvodinja in pomočnica, je pa tudi njih kraljica zdaj tam gori v nebeški časti in slavi. Vzemite, ljubi moji! „Djanje svetnikov“ v roke, prebirajte te zlata vredne bukve, in našli bote, da so vse čiste in nedolžne duše vedno gledale na Marijno življenje, se po njem lepo ravnale in njeni priprošnji se goreče priporočevale. Iz med tavžent in tavžent v misel vzamem le enega samega, le sv. Štanislava, ki je bil rojen na Poljskem, toraj slavjanske kerví. Bil je tako sramožljiv in nedolžen, da je omedlel, ko je zaslišal kako nesramno besedo. In kako je dosegel toliko visoko stopinjo angelske čistosti in nedolžnosti. Prečisto devico Marijo je vedno pred očmi imel, njo posebno častil in na pomoč klical, zatoraj pa tudi ohranil svojo deviško nedolžnost. Od tiste dobe, kar se je začel čajmati, je vsak dan na tleh klečé molil sv. roženkranc k časti dev. Marije. Ni bilo za njega večega veselja, kakor od Boga in Marije pogovarjati se; naj rajši je za svetim pismom bukve bral, v katerih je bilo od Marije govorjenje. Nikoli je ni drugače klical, kakor svojo mater. Nek duhoven ga uprašá, ali on Marijo ljubi? Ves vnet odgovori: „Boš to prašal; kaj ne veš, da je moja mati“. Vsako jutro in zvečer jo je prosil za njeno priprošnjo in pomoč. Tudi na smertni postelji prečiste device Marije pozabil ni, prav

serčno je njeno podobo poljuboval in se jej vedno priporočeval. Pride njegova poslednja ura. Prikaže se mu Marija, obdana od velike trume svetih devic; lesketale so se vse nebeške lepote in ga prijazno vabile za seboj. V eni roki podobo Marije, v drugi mertvaško svečo, je šel še le 18 let star za devicami v sv. nebesa. — Oh ogledujmo se tudi mi pogosto na preč. devico Marijo, tudi nam bo kazala in pomagovala ohraniti prelepo čistost in sveto devištvo!

S k l e p.

Marija se imenuje „devic devica“, ker se je prva zaobljubila Bogu darovati devištvo svoje, ker je izmed vseh devic nar. čisteja, in ker jih je toliko za seboj povabila. O kako presrečnega bi se jaz štel, ko bi moja današnja beseda le eno samo dušo izmed mojih poslušavcov ginila in poterdila, svoje nar. večje bogastvo, svoje devišto ohraniti! O kako presrečnega bi se jaz štel, ko bi bila ta beseda kakega očeta ali kako mater ginila in spodbodla, naj nad otroci zvesto čujejo in jih ohranijo čiste in nedolžne! Ti pa, o Marija, devic Devica, za nas Boga prosi, da vsi spoznamo, koliko da je vredno čisto nedolžno serce, in si ga zvesto in skerbno hranimo pri sebi in pri drugih. Amen.

Keršanski govor

pri pogrebu ranjkega gospoda Jakopa Okorn-a, fajmoštra v Žuženpergu 21. januarja 1853; gov. J. R.

„Naš oče so umerli“. 4. Mojz. buk. 27, 3.

V v o d.

Prečastiti gospodje, duhovski bratje, poštena zapuščena fara!

Ni mi treba popraševati, zakaj se nas je toliko od blizo in deleč sošlo v to svetima Mohorju in Fortunatu posvečeno božjo vežo, dasiravno je terd delavnik dans? Na bledih licih in v solznih očeh lahko beremo, da nas je žalostna prigodba skupej sklicala; zvonovi že dans tretji

dan iz turna milo pojó in vseprek oznanujejo, da so pred včerašnjim po prejetih svetih zakramentih v 77. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspali vaš duhovni oče, naš sodelavec v Gospodovem vinogradu, ter drag naš prijatelj. V stari Loki, nekaj ur nad Ljubljano, jih je poštena kmetica 12. julija 1776 povila; v Ljubljani so se izšolali ves pohleven in tih mladeneč; učeniki so jih obrajali, tovarši pa ljubili in spoštovali; pravo čednost vse rado ima, in resnična ponižnost se nikjer ne spodtika, toraj so bili 21. sept. 1799 mašnik posvečeni. Perva njih duhovska služba jim je bila v Radolici na Gorenškem odkazana, in 4 leta so jo z velikim pridom opravljali. Dobropolje so bile drugo polje Gospodovo, kamur jih je Bog po viših na delo poklical. Tudi tukaj so svojemu poklicu zadostili; zatoraj so bili leta 1808, tedaj še le 32 let stari, fajmošter na Blokah izvoljeni, in na višo stopnjo v Gospodovi cerkvi postavljeni. Tudi ondi je luč njih lepих čednost svetlo po vsi fari se razširjala, in tudi očem njih viših prijazno zasvetila, kateri so vam njih, konc 1823. leta, fajmoštra poslali. „Svetla luč“, govori Jezus, „ne sme pod polovnikom biti, temoč se mora na svečnik postaviti, da vsem sveti, ki so v hiši, ali pa po soseski prebivajo“. Bog jim je dal veliko let, lepo starost doživeti, v sredi med vami so se pri altarju in drugih božjih opravilih tako postarali, da so pred tremi leti petdeseto leto svojega posvečevanja za mašnika veselo obhajali in drugo sveto novo mašo peli. Pa kakor se tudi nar dalja nit vendar le iz vretena izmota, tako so se tudi vse ure njih daravno dolgega življenja iztekle. Večer plačila se jim je približal, in kakor so v Gospodu živeli, so tudi v Gospodu umerli. Vaš oče, vaš dober oče so umerli. Sv. Krizostom imenuje duhovne pastirje „očete vernih“, ker tudi sv. apostelj Pavel Korinčanom piše: „Po svetem evangelju sem vas rodil“. Od tistega časa, in šteje se že 29 let, kar jim je bila ta fara izročena, je bilo v nji blizo 3000 otrok kerščenih, ter z vodó in sv. Duhom prerojenih. Vsem tem so bili v tesnem pomenu oče; pa tudi vsem drugim farmanom so bili v resnici skerben duhoven oče. Telesen oče skerbí za časni prid svojih otrok, jih vadi kmetije ali rokodelstva ali kake umetnosti, da si zamorejo sami svoj kruh služiti, in

časno srečo utrditi. Rajnki duhovni oče pa so vas učili, kako si zamorete s pozemeljskim kruhom vred tudi nebesa služiti, so vas učili za večno zveličanje potrebnih reči; vam delili po svetih zakramentih nadnatorno, božjo pomoč; so za vašo spravo z Bogom nedolžno jagne božje, ki grehe svetá odjemlje, pri sv. maši nebeskemu Očetu darovali, ter vsak dan za vas očitno in natihoma molili in vas božjemu usmiljenju priporočevali. Vse to so storili, kakor vaš oče, ker so vas kakor dober oče svoje otroke priserčno ljubili. Veliko starost jim je le telesno moč zmanjšala, njih goreče ljubezni do vas pa ni oslabila. Njih sercé je bilo zmiraj veliko, in vedno vas je v sebi nosilo. Do zadnjega, dokler so laziti mogli, so vam ob nedeljah in praznikih, akoravno s težavo, božjo besedo oznanovali, in farne opravila in pisarije so v svoji sobi do zadnjega pojemljeja vravnali, in skoraj bi jih bila smert s peresom v roki zalezla.

Rajnki gospod niso samo učili, temoč so tudi storili, kar so učili, in vam vseskozi z lepim zgledom svetili; zakaj brez graje in madeža je bilo vse njih življenje. Pri vsi svoji učenosti, kako ponižni so bili; niso hotli drugega vedeti, kakor Jezusa križanega! Kako krotki, akoravno pogostoma razžaljeni; njih veliko veselje je bilo, sovražnikom po izgledu Jezusovem odpuščati, za hudo dobro vračevati! Kako usmiljeni do ubogih; njih dobro sercé jih je samih obožalo! Kako potpežljivi in v voljo božjo vdani so bili v boleznih, ki jim jo je starost prinesla! V hudi stiski svojih bolečin so nekega dne svojemu prijatlu rekli: „Zdaj se ne čudim, da divjajo in preklinjajo v hudi boleznih taki, ki vere nimajo in ne vedó, da bolezen od Boga pride in da Bog tudi takrat, kedar tepe, ljubezen skazuje“. Da ob kratkem vse povém: Bili so rajnki gospod mož po volji božji, in zgolj duša. Lahko bi jim bilo s sv. Pavlom reči: „Bil sem vseh služabnik, da bi vse zveličal. Slabim sem bil slab, da bi slabe pridobil. Vsem sem vse postal, da bi vse zveličal“.

In ta dobri oče so vam zdaj umerli. Le žalujte po njih in jokajte; saj imate prav, ker so tudi rajnki gospod velikrat žalovali, ko so viditi morali, da pri nekterih vsi njih nauki nič ne zdajo, za vas klečali so pred altarjem in ure in ure

molili. Jokajte zlasti vi, ki ste jim z nepokorščino ali razujzdanostjo življenje grenili in poboljšajte se, preden vas tamni grob požre. Otroci očaka Jakopa so po njegovi smerti 70 dni zavolj njega žalovali. Žaloval je vès Egipt po smerti očaka Jožefa. Po smerti očeta Mojzesa so Izraelovi otroci dolgo časa žalovali, in še dandanašnji se dobri otroci pri smerti očeta ali matere v solzah topé. Pravična je tudi vaša žalost pri smerti dobrega duhovnega očeta, in vaše solzé so solzé hvaležnosti, spoštovanja in ljubezni; so k časti vam in tistemu, kteremu veljajo. — Kakor vam oče, tako so nam duhovnim zvest sodelavec v Gospodovem nogradu odmerli. Zvest delavec so bili vseh 53 let, junaško so nosili težko butaro duhovskih dolžnost, seréno se vojskovali za Jezusovo vero, se vitežko ponašali za njegovo cerkev in njene pravice, in akoravno od nature mili, so bili vendar vperti Jezusovim sovražnikom. V tej Gospodovi službi so se izstarali, in niso poprej delati nehali, dokler jih ni Gospod iz dela na plačilo poklical. Čast je za vojščaka na borišču umreti, čast za mašnika, svojo sveto službo s poslednjim zdihljejem dokončati. Kdor se delu umika, prej ko solnce za goro gre, in v senci sedí, ko bi še lahko delal in pomagal, priden delavec ni. Le kdor do konca stanoviten ostane, kakor rajni gospod, je hvale, in njegova smert časti vredna. Veliko je bilo število njih let, toraj njih dobrih del ni šteti, ktere jih v večnost spremijo. Umerli so tudi nam drag prijatelj, ki so nas vse po bratovsko ljubili, vsem odperto serce nosili, vsakemu, kteri jih je prosil, dober nauk ali svét podelili, vsem dobro vošili, marsikoga pogostili, in nalašč nikogar razžalili.

Oh! tega dobrega očeta, pridnega delavca in dragega prijatla nam je nemila smert pokosila; in že njihovo trudno truplo tukaj leží in se odpravlja v hladnem krilu matere zemlje najti pravega počitka. Njih duh pa na pravici božji stoji in se še milo na nas ogleduje. Vem, da želi še od nas vseh slovó vzeti; še poslednjič: „z Bogom“! povedati nam. Namesto njih se jaz dans k vam obernem in v njih imenu vam njih zadnje sporočilo povem: Z Bogom ostanite, Bogu posvečeni mašniki, tovarši in prijatli moji! Za vašo prijaznost in usmiljenje se vam zahvalim, vaši molitvi svojo dušo priporočim,

ne pozabite je pri altarji. Gospod bodi vselej z vami in vašim duhom; on vas podpiraj v vaših težkih opravilih. V solzah sicer sejete, pa tolažite se, z veseljem bote kdaj snopke dobrih del nosili. Svét vas zaničuje in čerti, ker ž njim ne vlečete, pa ne marajte, saj ga bote tudi vi kmalo, kakor sem ga jaz, prebili; le voljno za Kristusom svoj križ nosite in edino to skerbite, da sebe in sebi izročene zveličate. Vsaka rešena duša bo svitla zvezda vaših nebeških kron; srečno zveličana čeda bo vaš nebeški tron.

Predrage moje ovčice! tako nagovoré tudi vas po meni vaš rajni pastir, odpustite mi, ako bi se komu zameril bil, saj nalašč nikoli nisem komu mislil storiti krivice; le vašega zveličanja sem bil željen, žalosten krivičnih, pravičnih vselej vesel. — Deržite se stanovitno zdravega uka katoljske cerkve, ker le v nji edini je zveličanje. Ne ljubite sveta, da se s svetom ne pogubite. Ne ljubite sveta, ki veliko obeta, in malo dá, in svoje prijatle takrat zapustí, kedar ga nar bolj potrebujejo. „Dans meni, jutri tebi“; dans vi mene k pokopališču spremljujete, jutri, kmalo bojo drugi vas spremili. Morebiti je že smreka posekana, morebiti so že dilje vžagane, tudi za marsikterega trugo med vami. Človekovo življenje je kakor kaplja na veji, ki jo vsaka sapica odpihlja, in marsikterega, ki si je že dosti let želel in obetal, nenadama črna zemlja zagerne. Ljubite pa Jezusa iz vsega serca; le on je vaše pravo življenje, le on bo vaše plačilo v dolgi večnosti.

To je zadnje sporočilo vašega ranjkega duhovnega očeta. Pa tudi v prihodnje ostanejo vaš prijatelj, in bojo gotovo za vas molili, kedar srečno pridejo k Bogu, svojemu in našemu Očetu. Molite tudi vi za nje in z molitevjo, z gorečo molitevjo jim njih velik trud za vaše zveličanje povračujte. Molitev, ktera iz čistega studenca keršanske ljubezni izvira, vernih duš madeže izpira, ter se v neskončno morje milosti božje izliva. Pobožne molitve vsakteri potrebuje, kateri iz grešnega svetá na božjo sodbo gre; koliko več pa je potrebuje duhovni, ker mora pri nji ne le za se, temuč tudi odgovor dajati za vse duše, ktere so bile njegovi skerbi izročene. Tudi pravični dostikrat greší, in nihče zadosti čist pred Bogom ni,

kako bi bili mašniki brez madeža najdeni, „kterih imenitno opravilo, po besedah sv. Gregorja, je celo za angeljske ramena pretežko“. Tudi vaš rajni duhovni oče potrebujejo morebiti vaše molitve prav za to, ker so vam preveč pregledali, ker vas zavolj grehov zadosti posvarili niso.

Nar lepši spominek, lepši kakor iz rezanega kamna in z zlatimi čerkami, bote svojemu ranjkemu duhovnemu očetu postavili, ako bote njih nauke zvesto spolnovali, njih zglede posnemali in doma ali v cerkvi ali na britofu za njih dušo molili.

Nikar tudi ne pozabi, zapuščena keršanska čeda ves čas svojega udovištva, nar višega pastirja Jezusa Kristusa prav goreče prositi, da ti pošlje spet pastirja po svojem duhu, moža molitve, pobožnosti in učenosti; pastirja, kateri te bo pasel po zelenih travah zdravega uka, in napajal s čistim studencom svetih zakramentov; kateri bo zgubljenih ovec poiskal, zbegane zavernil, ranjene obezal, slabe pokrepčal, debelih in močnih varoval, vse pasel po pravici, in vse k nar boljemu pastirju Jezusu Kristusu pripeljal. Nar veči blagoslov božji za faro je dober duhoven pastir, in tak blagoslov je vaše pobožne molitve vreden.

Preden pa zemlja, nas vseh mati, truplo našega rajnega brata in vašega duhovnega očeta v svoje narocje sprejme, recimo: Usmiljeni Bog! daj truplu v miru počivati, in duši večni mir uživati. Vsegamogočni Bog! daj, kedar trobenta sodnji dan zagromi: „ustanite mertvi in pridite k sodbi“! da ustanejo rajni gospod in mi ž njimi svitlo spremenjeni, stopimo na tvojo desnico in zaslišimo vesele besede: „Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta! in posedite kraljestvo vam pripravljeno od začetka svetá“! Amen.

Podučenje za fante.

V v o d.

Veselo je gledati sadne drevesa, ki v spomladanskem času prelepo cvetijo in za prihodno jesen obilen, žlahten sad obetajo. Glejte, keršanski mladenči! tim lepim, cvetečim drevesom podobni ste tudi vi. V rožnem cvetu svojega življenja se nahajate zdaj.

Oh prelepi čas življenja vašega! Prijetne vigredi se vsak veselí; tudi vigred vaše mladosti na tem svetu nar slajšega veselja obilno ima. Kamorkoli pogleda, nedolžnega mladenča vse razveseljuje, vsaka reč mu lahko veselje dela. In kdo bi tudi ne bil vesel, dokler je nedolžen, zdrav in mlad? Nar slajšega veselja na svetu zavživa pač ljuba mladina! Oj, da bi keršanski mladenči le zmirom pošteno se veselili, da bi le samo nedolžno veselje zavživali! Oj, da bi, kakor cveteče drevesa v sadnem vertu, tako tudi keršanski mladenči v žlahtnem vertu svete katoliške cerkve zmirom lepo cveteli v gnadi božji in nedolžnosti; oj tako bi nam dali veselo upanje, da bojo tudi enkrat veliko žlahtnega sadú prinesli za časno srečo in večno zveličanje! Bog daj srečo k temu! Ljubi bratje moji v Kristusu! tudi jaz vam vse dobro iz serca želim. Da bi vaše mlade leta veselo in pošteno živeli; da bi spomlad življenja vašega vam zdaj prijazno cvetela; da bi vam solnce ljubih mladih dni vedno prijetno sijalo, dokler koli je za vas mladosti in veselja čas; da bi pa tudi vaše prihodnje življenje zmirom srečno in po božji volji teklo naprej, dokler do kraja priteče, do kraja vesele večnosti; to vam vsem tudi jaz iz serca želim. Ali da se to zgodilo bo, morate ljubi fantje! prav lepo, po božji volji se obnašati v svojih mladih letih. Ravno k temu vas želim tudi jaz napeljevati. Podučiti vas hočem danes: kako morate živeti zdaj v svojih mladih letih, ako želite na tem svetu srečni biti, srečni biti pa tudi za celo večnost. Zatoraj keršanski mladenči! poslušajte me; vam posebno danes moja beseda velja. Govoriti vam hočem od „poglavitnih dolžnost vašega stanú“. Govoril bom v imenu Jezusa, Marije in svetega Alojzija, ljubeznjivega patrona nedolžne mladine; vi pa zamerkljivo poslušajte! —

Razlaga.

Nehvaležnost do Boga in ljudi je gerda pregreha. To nam pričuje že sveto pismo starega testamenta. „Poslušajte nebesa! in poslušaj zemlja! zakaj Gospod Bog govori: Sinove sem zredil in povišal, oni so me pa zaničevali. Goved pozna svojega lastnika, in osel jasli svojega gospoda; Izrael pa mene ne spozna, in moje ljudstvo zame ne porajta“. (Izai. 1, 2—3) Tako se je nekdanj Gospod Bog sam pritoževal zoper nehvaležnost Izraelskega ljudstva. O keršanski mladenči! varite se, da te besede tudi vas za-

dele ne bojo! Bodite Bogu hvaležni za toliko gnad in velikih dobrot, katere ste tudi vi od Njega prejeli. Komaj ste luč tega svetá zagledali, vas je že ljubi nebeški Oče za svoje otroke prevzel; pri svetem kerstu vam je dal prelepo oblačilo gnade božje in nedolžnosti; pravice vam je dal do tajistega veselja, ki je v nebesih tam nam pripravljeno. Dal vam je keršanske starše, ki vas lepo redijo in z vsem potrebnim preskerbljujejo. Dal vam je dobro pamet in prosto voljo, da spoznate Boga, in Njegovo sveto voljo lahko dopolnujete. Dal vam je zdrave ude in krepko telo, da znate lahko delati in pošteno se živiti. Dal vam je ljubi Bog toliko priložnost, toliko pomočkov, ki vam k časni in večni sreči pomagujejo. Glejte toliko dobrega vam je Bog že do zdaj skazoval. Njegove dobrote zavživajte vsak dan. Pa tudi zanaprej bote vse dobro le iz Njegove mile, očetovske roke prejemali. In po smerti vam hoče nebeško krono, krono večnega veselja podati. Glejte, tako neizrečeno dobrotljiv in milostljiv je Bog do vas! Iz tega bote zdaj lahko spoznali, katere dolžnosti imate pa tudi vi do Boga, ki vam toliko dobrega daje; bote spoznali, katere dolžnosti imate do tajistih, po katerih vam Bog svoje dobrote delí, namreč do svojih staršev in naprejpostavljenih; bote spoznali, katere dolžnosti imate pa tudi do sam sebe dopolnovati, ako hočete po božji volji svoj stan ravnati, srečno in veselo živeti zdaj v vaših mladih letih, srečni biti pa tudi za vaše prihodno življenje:

a) Bogu ste dolžni: 1. Njega, kakor svojega nar boljšega Očeta iz celega serca ljubiti, moliti in z veseljem mu služiti vsak dan. 2. Njemu hvaležni, in Njegovim svetim zapovedim pokorni biti.

b) Svojim staršem ste dolžni: 1. tajiste spoštovati, 2. jih priserčno ljubiti, 3. jih ubogati, 4. jim lepo pomagati, in 5. za nje moliti.

c) Sam sebi ste dolžni: 1. tisto lepo, belo oblačilo kerstne nedolžnosti skerbno in zvesto varovati, katero je vaše duše nar lepši kinč. In k temu je potreba a) da se vseh nevarnost, da se vseh sovražnikov poštenega, nedolžnega življenja skerbno varujete, in b) da se vseh tajistih pomočkov zvesto poslužite, ki vam vaš stan prav lepo pošteno obravnovati pomagajo. Dolžni ste 2. se učiti in vaditi že od mladih nog pridnega dela, s katerim si bote zanaprej sami svoj kruh pošteno služili. Dolžni ste 3. za svoje dušno in telesno zdravje skerbeti. To so poglobitve dolž-

nosti vašega stanú. Te dolžnosti vam želim danes prav globoko v vaše serce zapisati. Blagor vam, bratje moji v Kristusu! ako jih zvesto spolnovali bote. Časna in večna sreča zategadelj vaše plačilo bo.

A) Boga ljubiti, pobožno moliti, in Njemu zvesto služiti, to je vaša prva dolžnost. In kdo bi tako dobrega očeta ne ljubil, kakor je nas mili Bog! Njega ljubiti nas že zdrava pamet uči. Posebno lepo nas pa sam Jezus tega uči. „Ljubi Gospoda svojega Boga iz celega svojega serca, iz cele svoje duše in iz vse svoje misli“. To je nar večja in prva zapoved; tako nebeški učenik sam govori. (Mat. 22.) „Ljubimo Boga, saj nas je On poprej ljubil“, nas sv. apostel Janez k ljubezni božji tako lepo opominja. (I. Jan. 4, 19.) To veliko zapoved in sveto dolžnost si tudi vi, keršanski mladenči! globoko v serce zapišite. Že zdaj v svoji mladosti ljubite Boga iz celega serca. Bogu darujte vse svoje misli, besede in djanja. Iz ljubezni do Boga storite vse. Na Njega radi mislite. Tudi pri vašem delu večkrat svoje serca k Bogu povzdigujte. Kaj zamore človeku slajše biti, kakor prav pogosto na tistega misliti, katerega iz serca ljubi in ga najrajši ima! Povedati vam hočem, kako močno, preserčno, gorečo ljubezen je imel sv. Avguštin do svojega ljubega Boga. Njegovo serce je gorelo same čiste, božje ljubezni. On sam tako govori: „Jaz te ljubim, o moj Bog! jaz te ljubim s celo svojo ljubeznijo in zmirom poželjujem te še več ljubiti. Dodeli mi gnado, tebe toliko ljubiti, kakor hočem, toliko, kakor sem dolžen, tako da le samega Tebe in zmirom premisslujem. Tebe hočem premissljevati po dne brez nehanja; tebe hočem po noči v spanju občutiti; moj Duh naj vsegdar s Teboj govori, in moja duša naj zmirom le s Teboj sladke pogovore ima. O srečen, kdor nič drugega ne ljubi, nič drugega ne išče, na nič drugega ne misli, kakor na Tebe, o moj Bog, o moje vse!“ Oh da bi tudi vi, keršanski mladenči! da bi vsi ljudje na svetu toliko ljubezen imeli do neskončno ljubeznjivega Boga! — Pogovarjajte se tudi radi od ljubega Očeta nebeškega. Česar je serce polno, od tega tudi usta rade govoré, že sploh pregovor pravi. Kako lepo je to, ako se keršanski mladenči pri svojem delu ali v tovaršiji, namesto od praznih kvant ali clo pregrešnih reči se pogovarjati, ako se le od Boga, od Njegovih lepih lastnost, od Njegovih svetih nauk, ki so jih v nedeljo v cerkvi slišali, prav radi pogovarjajo. Solnčne

rože se zmirom za solncom obračajo. V pobožni molitvi se naj tudi vaše serca k Bogu obračajo, k Jezusu, vašemu nar ljubšemu prijatlu, ker je tudi On nar lepše solnce vašega življenja. Vsak dan radi Boga molite; vsako jutro, vsak večer se Bogu izročujte; juterne in večerne molitve nigdar in nobenkrat ne zabite. Ob nedeljah in praznikih pa tudi v cerkvi božjo službo z veseljem in pobožno obhajajte. Boga ljubiti in Njemu služiti, vašega srečnega življenja prva in naj terdnejša podlaga naj bo!

2. Bogu hvaležni biti za Njegove velike dobrote in gnade, in pokorni biti Njegovim svetim zapovedim, to je vaša druga dolžnost. Za vse velike in brezštevne dobrote, ki jih od Boga zavživate, Njemu nič dati, nič poverniti ne morete, kakor samo to, ako se Njemu za tajiste hvaležne skazujete. Hvaležnost tirja Bog od vas. Spoznati morate, keršanski mladenči! da vse, karkoli imate, karkoli zavživate, je le Njegove očetove roke mili dar. Sami od sebe čisto nič nimate. Hvalite toraj vedno Boga za vse Njegove brezštevne dobrote, ki vam jih tako obilno skazuje za dušo in telo. Bodite pa tudi pokorni Njegovim svetim zapovedim. Pokorščino tudi tirja Bog od vas. Pokorščina je boljša, to je, pokorščina je Bogu bolj prijetna, kakor darovi; tako že božji Duh v starem testamentu govori. (I. Kralj. 15.) „Glejte, postavim pred vaše obličje danes žegen (blagor) in prekletstvo. Žegen, če bote pokorni zapovedim vašega Boga, in prekletstvo, ako me ne bote poslušali“; tudi tako je sam Gospod Bog že k Izraelcom in tudi k nam govoril. (Deuter. 11.) Glejte! kako tirja Bog od vas in vseh ljudi pokorščino svojim svetim zapovedim. In sam Jezus tako govori: „da le tajisti Njega ljubi, ki derži Njegove zapovedi“. — Sprašujte se dobro, ljubi moji! kako ste kaj te svete dolžnosti do Boga spolnovali do zdaj, vaša vest vam vse razodela bo! Imate pa tudi dolžnosti do svojih staršev, in

B) prav imenitne dolžnosti so to. Svojim staršem ste dolžni: tajiste spoštovati, jih preserčno ljubiti, jih ubogati, jim pomagati in moliti za nje. To je sam Bog zapovedal v šterti zapovedi. Te dolžnosti si pač globoko v svoje serce zapišite. Zakaj na tej šterti zapovedi je veliko veliko ležeče. Časno srečo in žegen bote imeli že na tem svetu, večno življenje pa po smerti, ako to šterto zapoved prav zvesto spolnujete. „Spoštuj svojega očeta in svojo mater“, vas uči tudi sveti apostel Paul, „zakaj to je prva zapo-

ved, kateri je obljuba pridjana: da ti dobro pojde in dolgo živiš na zemlji“. (Efež. 6, 2.) „Spoštuj jih, govori sveti Duh po modrem Sirahu, da bo Njihov žegen nad tebe prišel. Kdor svojega očeta spoštuje, tajistemu bojo njegovi grehi odpuščeni; kdor svojo mater visoko štima, tajisti si zaklade nabira. Kdor svojega očeta spoštuje, bo veselje imel na svojih lastnih otrokih, in kedar bo molil, bo tudi uslišan. Tvoje usmiljenje s tvojim očetom ne bo pozabljeno. Ob času sile se bo na tebe mislilo; in kakor led od solnca se bojo tvoji grehi raztajali“. Tako sveto pismo govori. Ali gorjé vam mladenci! desetkrat gorjé! ako to šterto zapoved iz hudobnega serca lomite. Že na tem svetu ne bote nobene sreče, nobenega žegna imeli, po smerti vas pa čaka večno pogubljenje. Koliko žalostnih izgledov od te resnice lahko sami vidimo, ako se le nekoliko po svetu ozremo. In sveto pismo govori: „Kdor očeta ali matere preklinja, tajistega luč mu bo v nar bolj gosti temi ugasnila“. — Tajisto oko, ki svojega očeta zasramuje, hudo pogleda, in materi pokorščino odreče, je vredno, da bi ga vranovi za potokom izključevali in mladi orli požerli“. „Mater na kletvica otrokom hiše podira“. „Kdor svojega očeta ali svojo mater preklinja, naj smert stori“. „Preklet naj bo tajisti, kateri očeta in matere ne spoštuje, in vse ljudstvo z enim glasnim „amen“ to naj poterdi“. (II. Moz. 21, 17.) (V. Moz. 27, 16). Poslušajte otroci! kako strašne besede tedaj sveto pismo zoper tajiste govori, kateri to šterto božjo zapoved lomijo. Oh varite se, ljubi moji! da tudi vas te strašne besede zadele ne bojo. Zatoraj spoštujte svoje starše; naj že bojo, kakoršni hočejo, dobri ali pa tudi kaki slabosti podverženi, naj že bojo bogati ali revni, bolj imenitnega ali čisto nizkega stanú; naj očeta in mater spoštujemo, je sam Gospod Bog zapovedal, kedar je med gromenjem in bliskanjem z gore Sinaj govoril. Spoštujte svoje starše v mislih, besedah, in v celem vašem djanju. Od svojih staršev samo dobro mislite. S svojimi starši le spodobno, lepo govorite. S celim svojim zaderžanjem in obnašanjem v pričo staršev morate kazati, kako spoštovanje do njih imate, kako čast jim vi skazujete. Nigdar ne pozabite, da so starši božji namestniki za vas. Zagovarjajte svoje starše v pričo drugih, in ponesite se za nje. Dobrega otroka serce zaboli, kedar sliši zoper svoje starše kaj po krivici govoriti. Ljubite svoje starše; saj tudi oni vas ljubijo in tako velike skerbí

za vas imajo; saj vam oni le samo dobro želijo iz celęga serca. To je že naturna postava, da starši svoje otroke, otroci pa svoje starše ljubiti morajo. Ali tudi Bog je to zapovedal. Starši pač zaslužijo, da jih vi preserčno ljubite. Koliko noći je mati zavolj vas prebedela, koliko žalosti in britkosti je zavolj vas prestala, kolikokrat svojim lastnim ustom pritergala, da je vam kaj dati imela! Koliko skerbí so imeli oće za vas, da so vas pošteno preredili in na noge spravili. Ali jim zamorete vi vse to kdaj poverniti? Nigdar ne! Bodite jim pa vsaj hvaležni in skazite jim pravo serčno, otroćjo ljubezen. Ubogajte radi svoje starše, tako jim bote svojo ljubezen kazali. Starše ubogati v vseh pravićnih rećeh, to je vaša sveta dolžnost. „Otroci! ubogajte vaše starše v vsem; zakaj to je Bogu dopadljivo; tako vas tudi sveti apostel Pavl lepo opominja. (Kol. 4.) Pomagajte z veseljem svojim starišem; v dušnih in telesnih potrebah jim na pomoć pristopite; pa tudi na starost jim bodite lepa pomoć in prav ljubeznjiva podpora. Otrok pa, ki svojega starega očeta, ali svoje stare matere čisto pozabi, jim nič ne pomaga, nič ne mara za nje, tak gerd, nehvaležen otrok ni vreden, da solnce sije po njem! Oh koliko lepih zgledov bi vam od prav dobrih in pridnih otrok rad povedal, ki so to šterto zapoved kaj lepo in zvesto dopolnovali, zategadelj pa tudi že na tem svetu srećni bli; pa čas mi tega ne pripušća. Samo en izgled vam danes vsem pred oći postavim, da bi ga tudi vi zmirom lepo posnemali. Nar lepši izgled od pridnih otrok je pač ljubi Jezus sam. On, ki je božji Sin, vsegamogoćni Bog od vekomaj. On je pa vendar toliko spoštovanja imel do svoje matere Marije, do svojega rednika, svetega Jožefa. On jih je tako lepo ubogal, tako zvesto jima je pomagal, dokler je živel pri njih. On je toliko ljubezen imel do svoje matere Marije; vse njene želje je rad izpolnoval, vse njene prošnje je z veseljem usliševal; ja še na križu svoje ljube matere pozabil ni. Svetemu Janezu jo je sporoćil, da bi on zanaprej skerbel za njo. Oh keršanski mladenći! posnemajte tudi vi ljubeznivega Jezusa, šterto zapoved prav zvesto dopolnujete celo življenje. Pa molite tudi za svoje starše vsak dan, naj še bodo živi ali pa že mertvi. Otroćja ljubezen tirja to od vas! Ne prišel bi do konca, ako bi od te imenitne zapovedi, od teh vaših dolžnost, bolj na tenko in obširno govoriti hotel; pa samo to še enkrat rećem: Keršanski mladenći! bratje moji v Kristusu!

hočete vi srečni biti na tem in unem svetu, šterto zapoved prav zvesto dopolnujte. Šterta zapoved posebni žegen ima za pridne otroke; pa tudi posebno prekletstvo za tiste, kateri jo prelomijo. Sprašujte se ta sveti čas posebno tudi čez to, kako ste kaj do zdaj šterto zapoved dopolnovali, ali pa ne. S zgrivanim sercom se vsega tega čisto spovejte, kar se do zdaj prav zgodilo ni. Vi imate pa tudi dolžnosti do samih sebe.

C. Kaj ste pa sami sebi dolžni? — Dolžni ste 1. da v svojem samskem stanu lepo, nedolžno, pošteno živite, in tisto belo oblačilo nedolžnosti in svetosti skerbno varujete, katerega ste pri svetem kerstu dobili. Oh da bi vendar, vi keršanski mladenči! živo spoznali, koliko je vredna nedolžnost, koliko čisto, deviško serce velja! Ljubi fantje! dokler ste nedolžni, dokler se z nesramnim grehom ne oskrunite, ste bratje in prijatli Jezusovi; ste veselje svojih staršev, dušnih pastirjev in vseh dobrih ljudi; ste svete katolijske cerkve nar žlahtniša cvet! Ni lepše stvari na zemlji, kakor je mladeneč, kateri nedolžno in pošteno živi. „O kako lep je čist rod, ki se čednosti svetli; njegov spomin je večen, ker pri Bogu in pri ljudeh hvalo ima.“ (Modr. 4, 1.) „Vse, kar je imenitnega, in častitljivega, toliko ne velja, kakor čista duša.“ (Sir. 26, 20). Iz tega bote spoznali, kako visoko vrednost lilija nedolžnosti v nebesih in na zemlji ima. Nedolžnost in čisto serce je nar boljše blago, ki ga človek na tem svetu ima; je nar dražji zaklad, ki je več vreden, kakor zlato in srebro celega sveta. In glejte, keršanski fantje! ta drugi zaklad, to lepo, belo oblačilo nedolžnosti ste vsi že pri svetem kerstu prejeli. Takrat so vam Božji namestnik rekli: „Prejmi belo oblačilo, katerega imaš neomadežanega nazaj prinesiti pred sodni stol Gospoda našega, Jezusa Kristusa, da večno življenje dosežeš.“ Gospod Bog bo to oblačilo nedolžnosti enkrat nazaj tirjal od vas; tedaj je vaša sveta dolžnost, to lepo, belo oblačilo nedolžnosti zvesto, skerbno varovati, in ga neomadežanega ohraniti. K temu je pa naj prvič potreba, da se vseh nevarnost, vseh sovražnikov nedolžnega, poštenega življenja zvesto varujete. Varite se tega zapeljivega sveta, ki po široki cesti razujzdanega življenja hodi in si prizadeva tudi vas v svoje grešne zanke vloviti. Zatoraj zogibajte se slabe tovaršije, ne hodite v oštarije, kjer se nič

lepega ne vidi in ne sliši — varite se grešnega znanja, ki človeka le v nesrečo zapelja. Varite se pijanosti in požrešnosti, ki je izvir in vzrok veliko drugih gerdih pregreh. Varite se lenobe, katera je začetek vse hudobije. Varite se ženskega spola, ki je nedolžnega življenja velika spotika. Zavolj hudobnih nesramnih žensk se jih je veliko že pogubilo. Varite se gerdih besed, ki sramožljivo lice razžalijo, nespodobnih klafarskih pesem, nad katerimi hudič svoje veselje ima. Varite se prevzetne obleke; pošteno, pametno po svojem stanu se nosite. Prevzetna obleka človeka prevzetnega dela, in ga zadnič v nečistost zakopa. Vsega tega se keršanski mladenci! skerbno varujte. — Treba je pa tudi, da se vseh tajstih pomočkov skerbno poslužite, ki vam v samskem stanu prav pošteno živeti pomagajo. Posebni pomočki nedolžnega življenja pa so: molitva, vedno čuvanje in zatajevanje samega sebe, misel na Božjo pričujočnost, trezno življenje in večkratno prejemanje svetih zakramentov. Molite radi, posebno na čast Marije; Mariji Devici, vašemu angelcu varhu in kerstnemu patronu se vsak dan priporočujte. — Čujte vedno nad seboj, vsako grešno misel si hitro iz glave zbijte, vsako grešno željo hitro v začetku zadušite. Varite svoje oči, da kaj grešnega ne gledate; svoje ušesa, da kaj grešnega ne poslušate; svoj jezik, da kaj grešnega ne govorite; vaše roke, da se kaj grešnega ne dotikajo; vaše noge, da po grešnih potih ne hodijo. Mislite povsod na Boga, ki je povsod pričujoč, ki vas povsod vidi, kaj delate, kako se zadržite; ki tudi v vaše serca vidi, kaj mislite ali poželite. Živa misel na Božjo pričujočnost mora človeka od hudega nazaj deržati. — Živite trezno, bodite zmerni v jedi in pijači; zmernost in treznost je mati vsake čednosti, tudi svete čistosti. Le pomislite tudi, da je vaše truplo tempel svetega Duha, katero se mora tedaj čisto in brez madeža ohraniti, da bo sveti Duh v tajstem prebival. — Posebno pa tudi večkrat svete zakramente vredno prejemaite. Z Jezusovim rešnim Telesom svoje duše večkrat nahranujte. Tam pri Božji mizi bote zadobili tisto čudno pomoč in gnado, da bote zamogli vse svoje skušnjave srečno premagovati in v sredi zapeljivega sveta svojo nedolžnost in poštenje neoskrunjeno ohraniti. — Božjo besedo zvesto poslušati, tajisto

v svojem sercu premišljevati in ohraniti, pa svete zakramente pokore in presvetega Rešnjega Telesa večkrat vredno prejemati, človeka v dobrem prečudno poterdi. Dolžni ste 2. pridnega dela se naučiti in vaditi, s katerim si bote zamogli svoj kruh pošteno služiti. Za delo je človek stvarjen, kakor ptica, da leta. Delati mora vsak človek po svojem stanu. Tako se tudi vi keršanski mladenči pridno in zvesto delati navadite že od mladih nog. Pridne roke, pa pošteno serce človeka Bogu in ljudem prijetnega storé! — „Kdor pa ne dela, tajisti tudi naj ne jé;“ tako že sveti apostel Pavl govori. Dolžni ste 3. tudi za dušno in telesno zdravje skerbeti. Dušno zdravje je stan posvečujoče gnade Božje. Zatoraj skerbite zvesto, da posvečujoče gnade Božje s kakim velikim smertnim grehom ne zapravite. Ko bi pa vendar tako nesrečni bili, oh ne odlagajte dolgo, da se z Bogom hitro spravite v zakramentu svete pokore, svoje dušne rane zacelite in zopet oživite za nebeško kraljestvo. Tako se tudi posebno zdaj o tem svetem času za zdravje vaše neumerjoče duše prav lepo poskerbite. Sprašujte natenko svojo vest, kako ste kaj živeli do zdaj, kako ste kaj dopolnovali dolžnosti svojega stanu! In kar je nad vami krivega, pregrešnega hitro vse poravnajte; z Bogom se spravite; zanaprej si pa prizadevajte, po poti nedolžnega, pravičnega življenja bolj varno hoditi! — Skerbite pa tudi za to, da svojega telesnega zdravja poabotnem ne bote zapravili. Tudi telesno zdravje je velik Božji dar, katerega smo dolžni lepo varovati. — Zatoraj se vsega tega zderžite, kar bi vam tudi na telesnem zdravju škodovati vtegnilo! — Tako sem vam tedaj, keršanski mladenči! poglobitve dolžnosti vašega stanú danes nekoliko razložil. Oh dobro si jih zapomnite, prav globoko si jih v svoje serce zapišite. Prizadevajte si pa tudi, te svoje dolžnosti s pomočjo gnade Božje zanaprej prav zvesto in natenko spolnovati. Oj blagor vam, ako se to zgodi! Vi bote srečno in veselo živeli v rožnem cvetu svojih mladih dni. Tako si bote s poštenim življenjem v samskem stanu nar boljšo podlago stavili za srečo vaših prihodnih let. Naj si potem izvolite ta ali drug stan; srečni bote lahko v vsakem stanu, v kterega vas Bog pokliče, ako ste le v svojih mladih letih nedolžno in pošteno živeli, in se

za svoj prihodnji stan tako lepo pripravljali. Pošteno, nedolžno življenje v mladosti je nar boljša priprava za srečno življenje prihodnjih let. Oj mladenči! živite toraj nedolžno, pošteno. Bodite prav ponižni, pametni in resnično pobožni. Bodite dobrim drevesom enaki, katere v spomladi lepo, prijazno cve-tijo; v jesen pa obilno zlahtnega sadú obrodijo. Tako bote tudi vi enkrat prav veliko zlahtnega sadú obrodili za vašo časno srečo in večno zveličanje! Amen.

Novičar.

* Iz Celovca. Kar se je ta mesec zgodilo v politiki, se je že dolgo snovalo: Sardinski kralj Viktor Emanuel je zgrabil Toskano, Parma, Modeno in Romanijo in jo pridružil svojemu kraljestvu; — francoski cesar Napoleon pa je zgrabil Savojo in Nico in jo tudi pridružil svojemu cesarstvu. Cel svét stermí, na vse oči gleda in — molči; le naš sveti Oče papež Pij je povzdignil svoj glas možko in oba ta roparja pahnil iz katoliške cerkve. Kaj kej bo, kaj? Tega ne ve živa duša; zatoraj tudi molčimo in le pristavimo: „Božji mlini meljejo počasno, pa drobno!“ —

* Iz Celovca. 19. marca so naš presvitli knezoškof Valentin izdali pastirski list, v katerem se lepo in serčno zahvaljujejo za obilno pomoč, katero so dobili od vseh strani, naj se „Marijanišče“ skoraj napravi. Toliko darov se je nabralo, da se bode Marijanišče že koj prihodnje leto odperlo za štiri in dvajset mladenčev. Res prav lep in vesel začetek! Bog ogrevaj serca naših vernih, in zbu-jaj tej bogoljubni in potrebni napravi veliko prijatlov in podpornikov!

* Iz Gorice. Poslednjikrat, ko sem Prijatlu pisal, sem rekel, da se naš postni pridigar kliče o. Anselm, ali pozneje sem za gotovo zvedel, da je njegovo pravo ime o. Vincenci. Pridigar je tak, kakor si ga je želeti. Pridiga štirikrat na teden, v nedeljo, v torek, v čer-tertek in v petek. — Je že nekaj let, kar imamo tudi v Gorici razun katoličanov in judov, nekaj luteranov in drugih nekatoličanov, njih število se je poslednje leta tudi vedno naraščalo, in uzrok vsemu temu so nesrečne fabrike, v katerih so bili in so vsi pervaki večidel sami nekatoličani, ki so iz drugih dežel sem poklicani. Že to je za prosto katoliško mestice, kakor je naša Gorica, zadosti zlokobno; kaj pa bi še le sadaj reči imeli, ker so tudi svojega pastorja, kakor mu pravijo, dobili, ter si mislijo svoje molitvišče, da ne rečem cerkve, sozidati. Februarja mesca je neki prišel dopis od viših politiških urad na Goriško škofovstvo, s katerim se mu naznanja, da je nek L. I. dekretiran za ekspozita evangeličanov v Gorici. Imeli so popred že dva, enega za drugim, ali prvega so kmali odpravili, tako se govori,

ker je bil po njih mislih intolerant, namreč ni hotel obhajati drugih, razun samih tistih, ki so bili njegove vere. Za njim so dobili drugega, kterege pa so menda tudi še poprej proč zagnali, ker je bil pijanec. Kako bo tretji pastor, še ne vemo; ali če bo, kakor perva dva, se Gorica nima dosti od njega bati, akoravno je za pravo katoliško sercé dovolj žalostno viditi, da se kriva vera med nami uči in morebiti tudi širiti prizadeva. Saj tako imamo več mlačnih kristjanov, ki nimajo drugega katoliškega na sebi, kakor samo ime, kakor se sploh po večih in majnjih mestih godí; ali nam je še krivovercov treba? —

In ker ravno drugega nimam pisati, tu sem postavim še besede prostega Ipavca, ki mi jih je te dni pisal, tako kakor jih je sam pisal. So pa te le: „Pri nas v Ipavi se bo velika šola delala, da nam bo gorjé zavoljo veliko rabot in tudi drugih stroškov. — V naši farni cerkvi bodo nar berž do sv. Jožefa velike orgle končane, ki se že čez 15 mescov delajo z 24 registri, okoli 6000 gld. stroškov. — V naši cerkvi na stranskem altari d. Marije bo kmalo po veliki noči ena podoba ali štatva dev. Marije v altar postavljena, ki je na nemškem storjena, še toliko za Dunajem, kolikor je od tukaj do Dunaja. Ta podoba je skoz g. dehanta pripravljena, pa vendar je ta denar zložila deklíška in presvetega Marijnega serca družba. Ta podoba velja 134 gld. srebernega zvenčenega dnarja. Ta podoba se bo le v velikih praznikih Marije device vidila, in med drugim časom bo s to podobo zakrito, kar je zdaj na altari. Ta podoba bo tudi veliko saboto in v god sv. rešnjega telesa od večih deklet na nosivnicah pri procesiji nesena“. Sem postavil čisto njegove besede, ker so dovolj razumljive, akoravno bi še dalo kaj boljši povedati, ali od prostaka se ne more odveč terjati.

Naš milostlivi nadškof so zopet 19. februarja t. l. paširsk list razposlali na vse duhovstvo in verne svoje škofije, toda, kar mi je znano, samo v talijanskem jeziku, zakaj govori od politíških zmotnjav na Talijanskem, in od velikih stísk in nadlog, v kterih so naš sveti Oče Papež, od slovutnega spisa „il Papa e il Congresso“ in njegovih spačenih namenov itd., tadaj od stvari, ki se neposredno tikajo Lahov in Talijanov. V tem listu imamo tudi celo okrožno pismo papeževo od 19. januarja 1860, ter na koncu naš milost. nadškof tako le pišejo: „Skažimo se, častiti bratje in preljubeznjivi sinovi, da smo pokorni Višemu Pastirju, molimo z Njim vred, da dobrotljivi Gospod Bog, ki zavkazuje vetrom in viharjem, s svojo vsemogočno roko pomaga Petrovemu čolníču, ki ga valovi sukajo, in njegovemu stiskanemu in preganjanemu Kormanu. In ker so tudi politíške stvari vse zmešane, in ker Austrijanski deržavi, ako ravno je mir sklenjen, vendar nevarnost preti od nemirnih njegovih in zvítih sovražnikov; pošiljajmo v nebo, k tronu usmiljenja, tudi serčne goreče molitve, da usmiljeni Bog, v čigar rokah so zadeve vseh kraljestev, našemu

preljubeznjivemu Cesarju Francišku Jožefu podeli obilni dar tiste modrosti, ki obdaja nebeški prestol, in tiste moči, ki Mu je potrebna, zato da premaga vse svoje nasprotnike in poskerbi uspešno blagor sebi izročeni ljudstev. Kake molitve pa bo treba v ta namen v cerkvah opravljati, pové poseben razpis na častito duhovstvo razposlan." Molitve se imajo opravljati do Binkošti.

Tandem aliquando smo dobili zdavno uže obljubljeno in težko pričakovano knjizico: „La conversione dell' israelita sordo-muto Giacomo Morpurgo di Gorizia battezzatto sotto il nome di Stefano Morpurgo. Narrazione di Alessandro Claricini. Gorizia. tipogr. Paternolli. 1859." t. j. spreobrnitev gluhonemega juda Jakoba Morpurgo v Gorici, ki se kerščen kliče Štefan. Pripoved Aleksandra Klaricini-ta.* Knjizica v osmerki ima 80. strani, in se prodaja po 60 novih krajcerjev. Kar se za poprodane knjizice prejme, se oberne v prid zavoda gluhonemov v Gorici. Lepo je pisana, in nič bi ne škodilo, in gotovo bi tudi dobro bilo, ako bi jo kdo tudi v slovenskem jeziku na svetlo dal. Zakaj očitno nam kaže ta nenavadna prigodba, kako močna je Božja gnada, ki je reveža k svetemu kerstu gnala.

Milost. Poreški škof, Juri Dobrila, so šest knjig za svoje bogoslovce v Gorico sem poslali, namreč šest iztisov Parčičevega riečnika ilirsko-talijanskega, zato da se ilirskega jezika ložej in veselejši vadijo.

* Iz Mariabruna pri Beču 28. febr. J. P. Vijanski. — Vaše pismo me je razveselilo in rad bi Vam večkrat spolnil blago voljo, pa saj veste, da se tukaj ničesa ne zgodi, kar bi bilo zanimivo za Slovence. V bližnjem Beču, v serdca carevine naše, se pripetijo se ve da mnogotere reči, ktere bi „Slov. Prijatlu“ prav rad naznanjal, pa malo priložnosti mi je dano, takih reči pozvedeti. Narpopred moram veselo novico priobčiti, da se je že preteklo leto sobrala množica rodoljubnih slovenskih in hervaških mladenčev, ki se shajajo vsak teden jedenkrat (sedaj ob pondeljkih v Lothringarjevi gostivnici) in popevajo navdušeni in polni národnega čutenja naše mile slovenske pesmice, pa tudi pesmi drugih slovanskih narodov. Sedaj so pridobili tudi policijsko dovoljenje. Samo jedna reč je, ktero moram tudi pri njihovem početju grajati, ta je — nesloga! Ta je mnogo domoljubov odstranila od njih. Morebiti bodo s časom prevdarili pregovor star pa lep: „nesloga tlači in sloga jači!“ — Te dni smo dobili v roke tudi že dolgo pričakovane in zaželjene hervaške „Prvince“, katerih vrednik in izdatelj je gosp. dr. Agustinović in gotovo so došle tudi v Celovec. Kritiko o njih pričakujemo iz drugega peresa. Samo memogredé naj bo omenjeno, da smo se vsi kaj boljega nadali o tem početju. — Sedaj pa še nekaj drugega. „Novice“, „Slov. Prijatelj“ in tudi drugi naši časniki se poganjajo krepko in verlo za vpeljanje slovenskega jezika kot učnega v naše srednje šole. Ako se to zgodi, bo treba, da se bo tudi marsikaj drugega popravilo. In pred vsem se bo moralo gledati na naše početne ali ljudske šole. V teh bi

se lahko veliko več storilo kakor se je dozdej. Vsaj te bi imele sploh čisto slovenske biti, zakaj to je dokazano dovolj že v „Slov. Prijatelju“ in v „Novicah“. Razun tega, da bi naše ljudske šole vse-skoz slovenske bile, je pa tudi živa, velika potreba, da se učitelji teh šol v vsem svojem znanstvu bolj izobražujejo, kakor se dozdej godi. S tem nočem reči, da naši učitelji ljudskih šol niso izobraženi in izurjeni, Bog ne daj! Saj imamo med njimi tu in tam marsiktero bistro glavico! Vendar velik del deželnega učiteljstva je premalo omikan za svoj stan in za današnje dni. Vem dosti takih gospodov, ki se učitelje ali učitelje-pomočnike štejejo, ker znajo nekoliko orgljati, pisati in brati, ako pa poprašaš ktereга kaj več, te pa pisano gleda. Potrebno je, da se učitelji ljudskih šol bolj omikajo v vseh vedah, nar bolj pa v natoroznanstvu, ki je dandanašnji prva potreba za materialno ljudsko življenje, pa tudi za otrebljenje marsiktere babje vere iz našega ljudstva. „Ljudske šole so temelj narodaega omikanja.“ Kako pa bi se narod omikal in izobražil, ako njegovi učitelji sami nimajo potrebne omike?! Slovenski preperant se kmalu poverhu naserka nekaj nemške omike, in viha svoj nos, da je kaj; slovenska pobožnost in ponižnost se je razkadila, in tudi slovenski jezik je šel rakom žvižgat. Ko taki ljudje postanejo „Gehülft“, jim je malo mar več za učenje! Gledajo le, kako da se ložej preživijo in ker so večidel le od farmanov plačani, tudi vedno morajo ž njimi dobri biti, češ, da jih ti ne odpravijo iz fare. Tako zgubijo učitelji čast in spoštovanje pri ljudéh, in ti pošiljajo svoje otroke v šolo kedar se njim poljubi! Da, preuredba ljudskih šol je živa potreba za nas Slovence. Ne zameri ljubi „Slov. Prijatelj“, da sem te na to važno reč napeljal, pa, ako dobro pretehtaš moje kratke besede, boš rekel, da imam prav. Nočem dalje o tem govoriti, kako bi se dala ta reč preurediti, pa živa potreba je. Naj bi vsaj naše slovenske škofijstva temu pomagale in tako imenovani „praeparandenkurs“ preuredile, da bi bilo za sedajni čas prav. Posebno je živa potreba, da se ta kurs preuredi zastran jezika; slovenski pripravniki bi se imeli učiti vsaj polovico predmetov po slovensko. Ni ta reč moja domišljija, nego želja mnogo rodoljubnih Slovencev in vže, ko sem še dijak bil, so mi nemški učitelji na gimnazii nizko stopnjo omikanosti naših ljudskih učiteljev oponašali. —

Skrajno ti še povem, dragi Prijatelj, da me pridige, ktere ti v tvojih listih donašaš, v sredi Nemcov prav veselijo. Rad jih berem o prostih urah, ker so gladko in blagoglasno pisane v naši mili slovensčini, in zdi se mi, kedar jih berem, kakor da bi še dečko bil in da poslušam na strani moje majke v domači cerkvi besedo božjo iz ust gospoda Janeza ali Jožefa itd. Da, da, domača slovenska beseda bolj globoko v serce sega, kot pa ptuja, ktere detečje usta niso govorile! Kri ni voda! Z Bogom, dragi Prijatelj! Drugopot zopet kaj.

* **Odmev iz Slovenskih goric.** — Kaj porečeš dragi „Priatelj“! ako bereš v Zagrebaškem kat. listu: „Nek kalfa (rokodelski pomočnik) naših ljudi je neštó zakrivilo i zbog toga bio na zatvor obsudjen, ali on se izgovora i pravi: nisam za zatvor, već molim, da mi dadeš batine“. Kaj porečeš k besedam, ki njih ravno omenjeni list letos v tretjem broju donáša: „U glavnom gradu naše domovine leži silan gnjus, hrani se gadna blud, prodaje tielo i duša i to na očigled tolikih vlastih“. Kaj se ti vidi k besedam, ki njih dopisnik „Novicam“ javlja: „V nedelo 15. januara je bila glavna skupščina društva „Narodne Čitavnice“. Tudi diaci z višjih šol jo bodo smeli polaziti Imela bo časopisov vsih slovanskih narečij, in sicer vse časopiše, razun cerkvenih*), tudi nekoliko talijanskih, francozkih, madjarskih in dva nemška si bo oskerbela“. Zna biti, da „Hans-Jörgelna“ in „Dorfbarbirja“. In, ako bi „Urchristenthum“ po ulicah hodil, bi gotovo v „Narodno čitavnico“ našel. Le cerkvenih časopisov tam ne morejo terpeti! Zakaj pa ne? Zato, ker oni se deržé pravila: „kar je pravo, i Bogu je drago“. — Ker oni istino godejo; a kdor to stori, taj dobi z gosli za uha.

Za cerkveni reči je dan današnji ljudem malo mar. Niti njih kaj vriedi conscientia, niti scientia, ampak le entia: kako visoko stoji narodno posojilo, nadavek, po čem je illirische Pottasche i. t. d. — Le kaj takega je tudi našim ljudem vedno na jeziku; a jedino potrebno pak zaborave: „Unum est necessarium — le eno samo je potrebno“.

Duhovske zadeve.

* **Kerška škofija:** Vis. čast. gosp. Čuden Matevž je dobil dekanijsko faro Kaplo; Soko Jož., pa kuracijo št. Andraž v Ravni; Tomše Jan., mornarski kaplan, pride za vojaškega kaplana k regimentu št. 7; Ujje Ant. za začasn. kanonika v Velikovec; Kovačič Ant. za provizorja v Škočidolje in Ledvinko Alojz za kaplana v Kotmaroves; čast. g. dekan in fajm. Kravcar Greg. je penzioniran.

* **Lavantinska škofija:** Čast. g. Ulaga Jož. je postavljen za provizorja v Žavcu. Bolehni gosp. Arnuš Ant. se podá v začasn. počitek; umerla sta č. g. DullerJak. fajm. v Žavcu in Peitler Ant. kapl. v Veržejah. R. I. P.

* **Teržaška škofija:** Tega mesca v Teržaški škofiji ni bil prestavljen noben duhovnik; pet far pa je bilo razpisanih: Barkola, Sv. Janez poleg Tersta, Antiniano, Pomiano in Materada.

* **Ljubljanska škofija:** Č. g. Keršišnik Ign. beneficiat v Ipavi je umerl. R. I. P.

*) Tudi mi smo žalostni brali tiste besede; zatoraj smo se čudili, pa tudi razveselili, ko nam je došla naročnina za „Slov. Prijatla“. Vredn.